

РЕПУБЛИКА СРПСКА
Агенција за осигурање Републике Српске
Бања Лука
Бана Милосављевића 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
тел/факс: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLIC OF SRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka
St. Bana Milosavljevića 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

ИЗВЈЕШТАЈ
о стању сектора осигурања у Републици Српској
за период од 01.01.2018. до 30.06.2018. године

Број: УО – 22 /18

Датум: 17.09.2018. године

Бања Лука, септембар 2018. године

САДРЖАЈ

УВОДНА РИЈЕЧ.....	4
1. СТРУКТУРА СЕКТОРА	5
2. ОСИГУРАЊЕ.....	6
2.1. Тржиште осигурања	6
2.1.1. Учесници на тржишту осигурања	6
2.1.1.1. Друштва за осигурање	6
2.1.1.2. Заступници и брокери у осигурању.....	8
2.1.1.3. Заштитни фонд Републике Српске	8
2.1.1.4. Овлашћени актуари	9
2.1.2. Обрачуната премија на тржишту осигурања Републике Српске	9
2.1.3. Тржишна структура и концентрација	10
2.1.4. Обрачуната премија по друштвима за осигурање.....	11
2.1.5. Структура портфеља	14
2.1.6. Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању	15
2.1.6.1. Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту осигурања у Републици Српској	15
2.1.6.2. Премија друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачуната путем заступника и брокера у осигурању.....	17
2.2. Билансна структура	18
2.2.1. Биланс стања	18
2.2.2. Биланс успјеха	22
2.3. Финансијски и технички показатељи	25
2.3.1. Обрачун и покривеност техничких резерви прописаним облицима активе.....	25
2.3.1.1. Укупно обрачунате техничке резерве	25
2.3.1.2. Обрачун и средства за покриће техничких резерви друштава за неживотно осигурање.....	25
2.3.1.3. Обрачун и средства за покриће техничких резерви друштава за животно осигурање	27
2.3.2. Показатељи о исплаћеним одштетама и другим накнадама из осигурање	29
2.3.3. Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио	31
2.3.4. Показатељи рентабилност имовине и рентабилности властитих средстава	31
2.3.5. Остали показатељи пословања	32
3. ДОБРОВОЉНО ПЕНЗИЈСКО ОСИГУРАЊЕ.....	33
3.1.1. Друштво за управљање добровољним пензијским фондом.....	33
3.1.2. Добровољни пензијски фонд	35

Табеле

Табела 1: Друштва за осигурање из Републике Српске	6
Табела 2: Власничка структура у друштвима за осигурање из РС	7
Табела 3: Број и квалификациона структура запослених у друштвима за осигурање	7
Табела 4: Захтјеви за накнаду штете трећим оштећеним лицима према Заштитном фонду	9

Табела 5: Премија осигурања обрачуната на тржишту Републике Српске.....	9
Табела 6: Учешће друштава за осигурање из РС и филијала из ФБиХ на тржишту Републике Српске.....	10
Табела 7: Учешће друштава из Републике Српске и филијала друштава из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске према реег групама.....	11
Табела 8: Укупно обрачуната премија по друштвима за осигурање из РС.....	12
Табела 9: Обрачуната премија друштава за осигурање из РС у ФБиХ.....	12
Табела 10: Обрачуната премија по филијалама друштава из ФБиХ.....	13
Табела 11: Обрачуната премија према врстама осигурања.....	14
Табела 12: Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту Републике Српске.....	16
Табела 13: Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту Републике Српске, по врстама осигурања.....	16
Табела 14: Премија друштава за осигурање обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, по врстама осигурање.....	17
Табела 15: Актива- укупно за сва друштва за осигурање из РС.....	18
Табела 16: Пасива - укупно за сва друштва за осигурање.....	20
Табела 17: Биланс успјеха - укупно за сва друштва за осигурање из РС.....	22
Табела 18: Износ исплаћених обавеза из осигурања по врстама осигурања.....	29
Табела 19: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања.....	30
Табела 20: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања у врсти: осигурање од одговорности за моторна возила на дан 30.06.2018. године.....	30
Табела 21: Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио неживотних осигурања.....	31
Табела 22: Показатељи рентабилности.....	31
Табела 23: Остали показатељи пословања друштава за осигурање.....	32
Табела 24: Биланс стања друштва за управљање добровољним пензијским фондом.....	33
Табела 25: Биланс успјеха друштва за управљање добровољним пензијским фондом.....	34
Табела 26: Биланс стања добровољног пензијског фонда.....	35
Табела 27: Биланс успјеха добровољног пензијског фонда.....	36

Графикони

Графикон 1: Обрачуната премија по друштвима за осигурање из РС.....	13
Графикон 2: Обрачуната премија животних и неживотних осигурања.....	15
Графикон 3: Обрачуната премија према врстама осигурања.....	15
Графикон 4: Структура пословне активе друштава за осигурање из РС.....	19
Графикон 5: Структура пословне пасиве друштава за осигурање.....	21
Графикон 6: Обрачунате техничке резерве свих друштава за осигурање из РС.....	25
Графикон 7: Обрачунате техничке резерве друштава за неживотно осигурање.....	26
Графикон 8: Преглед обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања по друштвима за осигурање из РС (у КМ).....	26
Графикон 9: Структура улагања средстава за покриће укупно обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања.....	27
Графикон 10: Обрачунате техничке резерве животног осигурања.....	27
Графикон 11: Преглед обрачунатих техничких резерви животних осигурања по друштвима за осигурање из РС.....	28
Графикон 12: Структура улагања средстава за покриће укупно обрачунатих техничких резерви животних осигурања.....	28

УВОДНА РИЈЕЧ

Извјештај о стању сектора осигурања у Републици Српској, за период 01.01. до 30.06.2018. године, садржи информације о стању у области осигурања и у области добровољног пензијског осигурања, а сачињен је на основу финансијских, актуарских и других извјештаја, који су достављени Агенцији за осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) у складу са законом.

У извјештајном периоду, у Републици Српској пословало је 14 друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и 12 филијала друштава за осигурање из ФБиХ, а на дан 30.06.2018. године у регистре које води Агенција било је уписано 13 друштава за заступање у осигурању са сједиштем у Републици Српској, 4 филијале друштава за заступање из ФБиХ, 5 брокерских друштава са сједиштем у Републици Српској и 2 филијале брокерских друштава из ФБиХ. Тржишна структура и Herfindahl Hirschman–ов индекс указују да је на тржишту осигурања Републике Српске присутна прилично јака конкуренција.

Настављен је раст обрачунате премије осигурања на тржишту Републике Српске, која је била за 6,5% већа, у односу на обрачунату премију у истом периоду претходне године. Премија неживотног осигурања, обрачуната на тржишту Републике Српске, порасла је за 6,7%, а премија животног осигурања за 5,8%. Путем заступника и брокера у осигурању, на тржишту осигурања Републике Српске, обрачунато је 29,2 милиона КМ премије, или 26,2% укупно обрачунате премије на тржишту Републике Српске.

У вези пословања друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, а које укључује пословање и у ФБиХ, треба истаћи да је остварен раст обрачунате премије од 3,8%, при чему је премија обавезног осигурања од аутоодговорности имала доминантно учешће које је износило 64,3%. Надаље, укупан нето резултат био је добитак у износу од 18,4 милиона КМ, који је резултирао стопом поврата на капитал од 13,3%. Билансна сума је повећана за 4%, основни капитал за 3,4%, а обрачунате техничке резерве су повећане за 9,5%. Није било значајнијих промјена код показатеља ефикасности у рјешавању и исплати обавеза из осигурања. Комбиновани рацио је био испод 100, што значи да је остварен позитиван резултат из послова осигурања, при чему је, у односу на исти дан претходне године, рацио трошкова смањен због смањења трошкова спровођења осигурања, а повећан рацио штета због повећања мјеродавних штета тј. повећања износа исплаћених, односно ријешених обавеза из осигурања. Коефицијент опште ликвидности био је знатно већи од 1, што одражава способност измирења обавеза у роковима доспијећа.

Дјелатност добровољног пензијског осигурања, обављало је једно друштво за управљање добровољним пензијским фондом, а које је након добијања дозволе за организовање и управљање добровољним пензијским фондом, у току трећег тромјесечја 2017. године, почело са пословањем на тржишту. Са стањем на дан 30.06.2018. године, укупан број активних чланова добровољног пензијског фонда је био 403. Нето вриједност имовине добровољног пензијског фонда, са стањем на дан 30.06.2018. године, износила је 62.608 КМ. Број емитованих удјела је био 6.390,7809674, а нето вриједност по удјелу 9,79656 КМ. Исказани показатељи пословања су у складу са нивоом пословне активности и чињеницом да је почетак пословања био крајем претходне године.

Директор
Славен Дујаковић

1. СТРУКТУРА СЕКТОРА

У овом извјештају, сектор осигурања обухвата дјелатност осигурања (у даљем тексту: осигурање) и дјелатност организовања и управљања добровољним пензијским фондовима (у даљем тексту: добровољно пензијско осигурање).

Према Закону о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10 и 47/17) дјелатност осигурања је дјелатност закључивања и извршавања уговора о осигурању и реосигурању, те дјелатност посредника и заступника у осигурању. Поред тога, овим законом је регулисано оснивање, пословање, надзор и престанак рада друштава за осигурање и филијала друштава за осигурање из ФБиХ, те је основана Агенција за осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција). Друштва за осигурање могу обављати осигурање, као искључиву дјелатност. Такође, законски оквир осигурања чине:

- Закон о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 47/17), којим су уређена правила за обављање заступања и посредовања у осигурању и реосигурању, услови за издавање и престанак важења овлашћења и дозвола у овом сегменту, као и надзор над обављањем заступања и посредовања у осигурању и реосигурању и
- Закон о обавезним осигурањима у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број: 82/15), којим су прописане врсте обавезних осигурања у саобраћају, те правила њиховог обављања.

Према Закону о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Службени гласник Републике Српске“, број: 13/09), друштва за управљање добровољним пензијским фондовима обављају дјелатност организовања и управљања добровољним пензијским фондовима и другим пензијским фондовима основаним у складу са посебним законима. Такође, овим законом је регулисано организовање и управљање добровољним пензијским фондовима, оснивање, дјелатност и пословање друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, послови и обавезе кастоди банке, надлежност Агенције у регулисању и вршењу надзора над друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима, организовање пензијских планова и друга питања од значаја за функционисање добровољних пензијских фондова.

Обављање осигурања и добровољног пензијског осигурања регулисано је и подзаконским актима које доноси Агенција.

Закони и подзаконски акти којим је уређен сектор осигурања, доступни су и на интернет страници Агенције (www.azors.rs.ba).

2. ОСИГУРАЊЕ

2.1. Тржиште осигурања

2.1.1. Учесници на тржишту осигурања

Учесници на тржишту осигурања, под надзором Агенције, су: друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској, филијале друштава за осигурање из ФБиХ, заступници и брокери у осигурању, те Заштитни фонд Републике Српске и овлашћени актуари.

2.1.1.1. Друштва за осигурање

На тржишту осигурања Републике Српске, у првој половини 2018. године, пословало је 14 друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, која су према дјелатности осигурања, сједишту и стању већинског власништва, на дан 30.06.2018. године, представљена у наредној табели.

Табела 1: Друштва за осигурање из Републике Српске

Р.Б.	Назив друштва за осигурање	Сједиште	Већинско власништво
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА			
1.	Атос осигурање А.Д.	Бијељина	домаће
2.	Д.Д. Брчко гас осигурање	Брчко	домаће
3.	Дрина осигурање А.Д.	Милићи	домаће
4.	Еурос осигурање А.Д.	Бања Лука	домаће
5.	Крајина осигурање А.Д.	Бања Лука	страно
6.	Микрофин осигурање А.Д.	Бања Лука	домаће
7.	Нешковић осигурање А.Д.	Бијељина	домаће
8.	Осигурање Аура А.Д.	Бања Лука	домаће
9.	Осигурање Гарант Д.Д.	Брчко	домаће
10.	САС-СуперП ОСИГУРАЊЕ А.Д.	Бијељина	домаће
11.	Триглав осигурање А.Д.	Бања Лука	страно
ЖИВОТНА И НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (КОМПОЗИТНА ДРУШТВА)			
12.	Граве осигурање А.Д.	Бања Лука	страно
13.	Дунав осигурање А.Д.	Бања Лука	страно
14.	Wiener осигурање А.Д.	Бања Лука	страно

Извор: Централни регистар ХОВ

Од 14 друштава за осигурање, са сједиштем у Републици Српској, 11 је обављало дјелатност неживотног осигурања, а 3 друштва за осигурање су обављала дјелатност неживотног и животног осигурања.

Са стањем на дан 30.06.2018. године, на тржишту осигурања Републике Српске пословало је и 12¹ филијала друштава за осигурање из ФБиХ, док је 7 друштава за осигурање из Републике Српске пословало путем филијале у ФБиХ.

¹ У периоду израде овог извјештаја, био је у току поступак брисања једне филијале друштва за осигурање са сједиштем у ФБиХ из Регистра Агенције, због припајања друштава за осигурање у ФБиХ

Структура власништва

Према структури власништва, са стањем на дан 30.06.2018. године, 9 друштава за осигурање је било у већинском домаћем власништву, док је 5 друштава за осигурање било у већинском страном власништву.

Табела 2: Власничка структура у друштвима за осигурање из РС

Р.Б.	Власништво	Број друштава за осигурање	Учешће у укупном капиталу	Учешће у укупној активи	Учешће у бруто фактурисаној премији
1.	Већинско домаће власништво	9	59,1%	44,7%	59,7%
2.	Већинско страном власништво	5	40,9%	55,3%	40,3%
	УКУПНО	14	100,0%	100,0%	100,0%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и Централни регистар ХОВ

Удио страног капитала у укупном капиталу свих друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској је износио 40,9%. На друштва за осигурање са већинским страним капиталом односило се 55,3% укупне активе и 40,3% бруто фактурисане премије.

Према Извјештају Централног регистра хартија од вриједности а.д. Бања Лука - књижи акционара, државни капитал је евидентиран у Осигурању Аура а.д. Бања Лука са учешћем 38% (приоритетне акције) и у Крајина осигурању а.д. Бања Лука са учешћем 34,9%.

Људски ресурси

На дан 30.06.2018. године, у друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској било је запослено 1.427 радника. Број и квалификациона структура запослених у друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској, представљени су у наредној табели.

Табела 3: Број и квалификациона структура запослених у друштвима за осигурање

КВАЛИФИКАЦИЈА	Стање на дан 30.06.2016.		Стање на дан 30.06.2017.		Стање на дан 30.06.2018.		ИНДЕКС 2018/17
	Број	%	Број	%	Број	%	
НК	8	0,5	8	0,5	8	0,6	100,0
ПК	1	0,1	2	0,1	1	0,1	50,0
НС		0,0	1	0,1	0	0,0	0,0
КВ	90	5,9	65	4,5	64	4,5	98,5
ССС	788	51,4	746	51,2	727	50,9	97,5
ВКВ	6	0,4	8	0,5	8	0,6	100,0
ВШС	89	5,8	83	5,7	77	5,4	92,8
ВСС	522	34,1	515	35,3	516	36,2	100,2
МР	26	1,7	29	2,0	24	1,7	82,8
ДР	2	0,1	1	0,1	2	0,1	200,0
УКУПНО	1.532	100,0	1.458	100,0	1.427	100,0	97,9

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Поред тога, у филијалама друштава за осигурање из ФБиХ, на дан 30.06.2018. године, било је запослено 265 лица, а у Заштитном фонду Републике Српске 7 лица, што заједно са запосленима у друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској износи 1.699 запослених лица. Такође, на тржишту осигурања раде и заступници и брокери у осигурању (физичка лица), те овлашћени актуари, а што је наведено у наставку овог поглавља.

2.1.1.2. Заступници и брокери у осигурању

Закључно са 30.06.2018. године у Регистар заступника и брокера у осигурању код Агенције било је уписано:

- 210 заступника у осигурању – физичка лица, од чега их је 28 регистровало предузетничке радње,
- 13 друштава за заступање у осигурању са сједиштем у Републици Српској (укључујући Поште Српске, микрокредитно друштво и банка) и 4 филијале друштава за заступање из ФБиХ,
- 101 брокер у осигурању – физичка лица,
- 5 брокерских друштава са сједиштем у Републици Српској и 2 филијале брокерских друштава из ФБиХ.

На интернет страници Агенције (www.azors.rs.ba) доступан је актуелни извод из регистара заступника и брокера у осигурању.

У извјештајном периоду, Агенција је организовала едукацију и одржала испитни рок за полагање стручног испита за провјеру стручног знања, потребног за добијање овлашћења за обављање послова заступника и брокера у осигурању. Стручни испит је положило 78 кандидата.

2.1.1.3. Заштитни фонд Републике Српске

Заштитни фонд Републике Српске (у даљем тексту: Заштитни фонд) основан је Законом о обавезном осигурању за моторна возила и осталим обавезним осигурањима од одговорности – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, број: 102/09), као посебно правно лице. Надлежност Заштитног фонда прописана је Законом о обавезним осигурањима у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број: 82/15). Заштитни фонд дужан је да извршава обавезу накнаде штете настале на територији Републике Српске трећем оштећеном лицу, ако их проузрокује непознато возило или возило чији власник није закључио уговор о осигурању од аутоодговорности. Поред тога, Заштитни фонд је дужан да извршава и обавезу исплате накнаде оштећеним лицима у случају да није закључен уговор о обавезном осигурању путника у јавном превозу од посљедица несрећног случаја, те штета из основа аутоодговорности и осигурања путника у јавном превозу које нису могле бити надокнађене из стечајне или ликвидационе масе друштва за осигурање.

Сва друштва за осигурање која у Републици Српској обављају послове осигурања од аутоодговорности и осигурања путника у јавном превозу од посљедица несрећног случаја, осим путника у ваздушном саобраћају, обавезно су чланови Заштитног фонда и плаћају допринос Заштитном фонду, сразмјерно оствареној премији осигурања од аутоодговорности и осигурања путника у јавном превозу од посљедица несрећног случаја у Републици Српској.

Укупно остварени приходи Заштитног фонда у првој половини 2018. године су износили 2.116.344 КМ и били су већи за 15%, а укупни расходи износили су 1.841.143 КМ и били су већи за 16,9%, у поређењу са истим периодом претходне године. Заштитни фонд је у првој половини 2018. године остварио вишак прихода над расходима у износу од 275.201 КМ.

У наредној табели дат је преглед рјешавања и исплате захтјева за накнаду штета на лицима или имовини из надлежности Заштитног фонда.

Табела 4: Захтјеви за накнаду штете трећим оштећеним лицима према Заштитном фонду

Р.Б.	Одштетни захтјеви	30.06.2017.	30.06.2018.	Индекс 2018/2017
1.	Пријављени захтјеви за накнаду штете у текућем периоду и реактивирани	219	186	84,9
2.	Број пренесених захтјева за накнаду штете из претходног периода	176	143	81,3
3.	Укупан број захтјева за накнаду штете (1+2)	395	329	83,3
4.	Број одбијених захтјева за накнаду штете	54	46	85,2
5.	Број обрађених захтјева за накнаду штете без одбијених	176	155	88,1
6.	Број исплаћених захтјева за накнаду штете	176	155	88,1
7.	Износ исплаћених захтјева за накнаду штете (KM)	551.830	933.148	169,1

Извор: Извјештај Заштитног фонда

У односу на исти период претходне године, укупан број захтјева за накнаду штете трећим оштећеним лицима је смањен је за 16,7%. Сви обрађени захтјеви су исплаћени. Износ исплаћених захтјева за накнаду штете био је већи за 69,1%, у односу на исти период претходне године. Просјечна вриједност исплаћеног захтјева за накнаду штете износила је 6.020 KM и била је већа у односу на прву половину 2017. године за 92%.

2.1.1.4. Овлашћени актуари

У складу са међународним стандардима за функционисање сектора осигурања од посебне важности је обезбјеђење адекватног броја професионално оспособљених актуара. На дан 30.06.2018. године, у Регистар овлашћених актуара код Агенције било је уписано 37 лица. На интернет страници Агенције доступан је актуелни извод из регистра овлашћених актуара.

2.1.2. Обрачуната премија на тржишту осигурања Републике Српске

У наредној табели даје се преглед укупно обрачунате премије на тржишту осигурања Републике Српске.

Табела 5: Премија осигурања обрачуната на тржишту Републике Српске

Р.Б.	Субјекти на тржишту Републике Српске	Обрачуната премија на тржишту Републике Српске						Индекс 2018/17
		I-VI 2016.		I-VI 2017.		I-VI 2018.		
		Износ	%	Износ	%	Износ	%	
1.	ДРУШТВА ЗА ОСИГУРАЊЕ ИЗ РС	75.520.342	77,9	83.478.957	79,6	85.615.385	76,7	102,6
1.1	Неживотна осигурања	67.373.218	69,5	73.727.361	70,3	76.456.735	68,5	103,7
1.2	Животна осигурања	8.147.124	8,4	9.751.596	9,3	9.158.650	8,2	93,9
2.	ФИЛИЈАЛЕ ДРУШТАВА ИЗ ФБиХ	21.448.274	22,1	21.332.101	20,4	26.059.528	23,3	122,2
2.1	Неживотна осигурања	14.561.865	15,0	14.402.975	13,7	17.563.518	15,7	121,9
2.2	Животна осигурања	6.886.409	7,1	6.929.126	6,6	8.496.010	7,6	122,6
УКУПНО		96.968.616	100,0	104.811.058	100,0	111.674.913	100,0	106,5

Извор: Извјештаји друштва за осигурање из РС и филијала друштва из ФБиХ

Укупно обрачуната премија на тржишту осигурања Републике Српске, у периоду 01.01. до 30.06.2018. године, износила је 111.674.913 КМ и већа је односу на исти период претходне године за 6.863.855 КМ или 6,5%. Премија неживотног осигурања је порасла за 6,7%, а животног осигурања за 5,8%.

2.1.3. Тржишна структура и концентрација

У наредној табели приказано је учешће друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијала друштава за осигурање из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске.

Табела 6: Учешће друштава за осигурање из РС и филијала из ФБиХ на тржишту Републике Српске

Р.Б.	Учешће друштава за осигурање из РС и филијала из ФБиХ у укупној премији на тржишту Републике Српске			
	Друштво за осигурање из РС / Филијале друштава из ФБиХ	30.06.2016.	30.06.2017.	30.06.2018.
1.	Атос осигурање А.Д.	5,1%	7,7%	7,9%
2.	Д.Д. Брчко гас осигурање	5,3%	5,3%	4,9%
3.	Граве осигурање А.Д.	7,3%	7,4%	7,1%
4.	Дрина осигурање А.Д.	10,9%	10,6%	9,8%
5.	Еурос осигурање А.Д.	2,2%	3,7%	4,0%
6.	Wiener осигурање А.Д.	9,2%	9,3%	7,5%
7.	Дунав осигурање А.Д.	9,2%	8,9%	8,3%
8.	Крајина осигурање А.Д.	3,7%	0,6%	1,0%
9.	Микрофин осигурање А.Д.	3,4%	3,1%	3,4%
10.	Нешковић осигурање А.Д.	8,0%	8,0%	7,0%
11.	Осигурање Аурa А.Д.	4,4%	4,6%	5,1%
12.	Osiguranje Garant А.Д.	3,9%	3,7%	4,0%
13.	САС-СуперП осигурање А.Д.		1,4%	1,6%
14.	Триглав осигурање А.Д.	5,4%	5,2%	5,0%
15.	Аса осигурање д.д.	1,7%	2,0%	2,6%
16.	Adriatic osiguranje d.d.	1,2%	0,7%	2,9%
17.	Camelija osiguranje d.d.	0,4%	0,3%	0,3%
18.	Croatia osiguranje d.d.	1,2%	0,8%	1,3%
19.	Euroherc osiguranje d.d.	3,0%	3,1%	3,4%
20.	SARAJEVO osiguranje	2,0%	2,2%	1,8%
21.	Merkur BH osiguranje	3,7%	3,6%	3,5%
22.	Осигурање "VGT" д.д.	0,4%	0,3%	0,1%
23.	UNIQA osiguranje д.д.	6,0%	4,8%	5,8%
24.	Зовко осигурање д.д. ²	2,4%	2,3%	-
25.	Триглав осигурање д.д.	0,2%	0,4%	0,5%
26.	Central osiguranje d.d.			1,1%
	УКУПНО	100,0%	100,0%	100,0%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ

² У овом извјештајном периоду, филијала друштва за осигурање "Зовко осигурање" д.д. Жепче није обрачунало премију јер се ово друштво припојило другом друштву за осигурање у ФБиХ, али на дан израде овог извјештаја није био завршен поступак брисања из Регистра Агенције.

У сљедећем прегледу дат је степен концентрације тржишта осигурања у Републици Српској по реег групама, из којег се види да није било значајних промјена броја друштава за осигурање по реег групама, у односу на исти период претходне године.

Табела 7: Учешће друштава из Републике Српске и филијала друштава из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске према реег групама

Учешће	Учешће друштава из Републике Српске и филијала друштава из ФБиХ у укупно обрачунатој премији на тржишту Републике Српске према реег групама					
	30.06.2016.		30.06.2017.		30.06.2018.	
	Укупно учешће	Број друштава за осигурање и филијала друштава из ФБиХ	Укупно учешће	Број друштава за осигурање и филијала друштава из ФБиХ	Укупно учешће	Број друштава за осигурање и филијала друштава из ФБиХ
до 5%	33,7%	15	37,6%	17	36,4%	16
5-10%	55,5%	8	51,8%	7	63,6%	9
10-15%	10,9%	1	10,6%	1	0	0
преко 15%	0,0%	0	0,0%	0	0	0

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС и филијала друштава из ФБиХ

Herfindahl Hirschman-ов индекс представља, такође, мјеру концентрације тржишта и израчунава се као збир квадрата појединачног учешћа сваког друштва за осигурање у односу на остварену премију. Овај индекс узима у обзир релативну величину и расподелу друштава на тржишту, те уколико је тржиште монополистичко постоји и већа тржишна концентрација, и наравно мања конкуренција. Индекс се повећава уколико се смањује број друштава учесника на тржишту, а у исто вријеме разлика у величини међу њима је све већа. Уколико би постојало само једно друштво које се бави осигурањем, индекс би износио 10.000 (учешће на тржишту 100%, односно индекс је $100 \cdot 100 = 10.000$). У супротном случају, уколико би било много друштава са сразмјерно ниским учешћем, око 0%, индекс би био близу 0, што би указивало да на тржишту постоји савршена конкуренција. Ако је Herfindahl Hirschman-ов индекс између 1.000 и 1.800 сматра се да на тржишту постоји умјерена концентрација. Како је Herfindahl Hirschman-ов индекс, у првој половини 2018. године, износио 585 поена, може се закључити да је на тржишту осигурања Републике Српске присутна прилично јака конкуренција.

2.1.4. Обрачуната премија по друштвима за осигурање

Укупно обрачуната премија, у периоду 01.01. до 30.06.2018. године, коју су остварила друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској, укључујући и премију коју су ова друштва за осигурање остварила на тржишту осигурања ФБиХ, износила је 107.422.017 КМ (од чега 85.615.385 КМ у Републици Српској, а 21.806.632 КМ у ФБиХ). У односу на исти период претходне године, обрачуната премија друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској била је већа за 3.893.651 КМ или 3,8%.

У наредној табели приказан је преглед обрачунате премије по друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 8: Укупно обрачуната премија по друштвима за осигурање из РС

(у КМ)

Р.Б.	НАЗИВ ДРУШТВА У РС	Укупно обрачуната премија						ИНДЕКС 2018/17
		I-VI 2016.		I-VI 2017.		I-VI 2018.		
		Износ	%	Износ	%	Износ	%	
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Атос осигурање А.Д.	5.185.677	5,6	9.204.154	8,9	11.293.497	10,5	122,7
2.	Д.Д. Брчко-гас осигурање	7.625.078	8,3	8.169.246	7,9	8.075.505	7,5	98,9
3.	Граве осигурање А.Д.	5.985	0,0	3.852	0,0	4.240	0,0	110,1
4.	Дрина осигурање А.Д.	12.951.072	14,1	13.145.539	12,7	12.552.571	11,7	95,5
5.	Дунав осигурање А.Д.	10.279.514	11,2	11.468.582	11,1	11.971.464	11,1	104,4
6.	Wiener осигурање А.Д.	14.136.511	15,4	15.183.421	14,7	14.394.683	13,4	94,8
7.	Крајина осигурање А.Д.	3.569.744	3,9	649.064	0,6	1.089.990	1,0	167,9
8.	Микрофин осигурање А.Д.	4.294.680	4,7	4.361.939	4,2	5.214.856	4,9	119,6
9.	Нешковић осигурање А.Д.	7.748.849	8,4	8.402.020	8,1	7.857.536	7,3	93,5
10.	Осигурање Аура А.Д.	5.930.787	6,5	6.939.798	6,7	8.405.139	7,8	121,1
11.	Триглав осигурање А.Д.	5.231.225	5,7	5.419.844	5,2	5.625.976	5,2	103,8
12.	Осигурање Гарант Д.Д.	3.818.888	4,2	3.892.690	3,8	4.494.184	4,2	115,5
13.	Еурос осигурање А.Д.	2.106.016	2,3	3.916.396	3,8	4.421.647	4,1	112,9
14.	САС-СуперП осигурање А.Д.		0,0	1.502.596	1,5	1.778.939	1,7	118,4
	УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	82.884.025	90,2	92.259.140	89,1	97.180.228	90,5	105,3
ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Граве осигурање А.Д.	7.064.547	7,7	7.706.663	7,4	7.907.010	7,4	102,6
2.	Дунав осигурање А.Д.	354.602	0,4	355.050	0,3	352.616	0,3	99,3
3.	Wiener осигурање А.Д.	1.586.718	1,7	3.207.513	3,1	1.982.164	1,8	61,8
	УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	9.005.867	9,8	11.269.225	10,9	10.241.789	9,5	90,9
	УКУПНО:	91.889.892	100,0	103.528.366	100,0	107.422.017	100,0	103,8

Извор: Извјештаји друшава за осигурање из РС

У наредној табели дат је преглед обрачунате премије друшава за осигурање са сједиштем Републици Српској остварене у ФБиХ.

Табела 9: Обрачуната премија друшава за осигурање из РС у ФБиХ

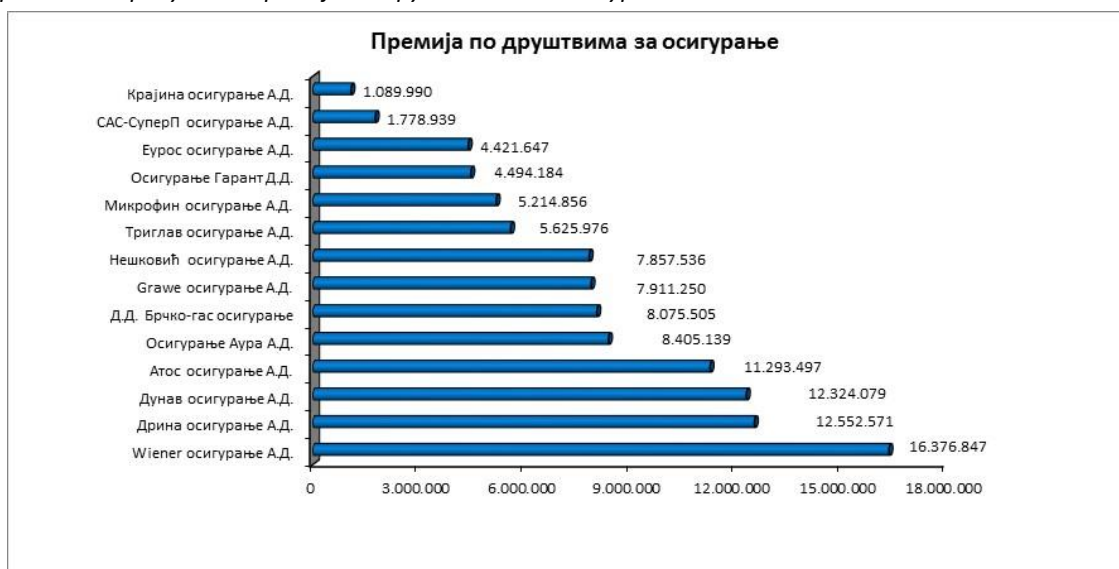
(у КМ)

Р.Б.	НАЗИВ ДРУШТВА	Обрачуната премија						ИНДЕКС 2018/17
		I-VI 2016.		I-VI 2017.		I-VI 2018.		
		Износ	%	Износ	%	Износ	%	
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Атос осигурање А.Д.	231.028	1,4	1.103.913	5,5	2.461.946	11,3	223,0
2.	Д.Д. Брчко-гас осигурање	2.490.934	15,2	2.607.793	13,0	2.611.077	12,0	100,1
3.	Дрина осигурање А.Д.	2.418.699	14,8	2.037.182	10,2	1.645.961	7,5	80,8
4.	Дунав осигурање А.Д.	1.698.002	10,4	2.520.178	12,6	3.040.895	13,9	120,7
5.	Wiener осигурање А.Д.	5.969.090	36,5	7.080.727	35,3	6.893.321	31,6	97,4
6.	Микрофин осигурање А.Д.	1.001.994	6,1	1.113.328	5,6	1.378.301	6,3	123,8
7.	Осигурање Аура А.Д.	1.701.059	10,4	2.068.658	10,3	2.691.991	12,3	130,1
	УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	15.510.806	94,8	18.531.780	92,4	20.723.493	95,0	111,8
ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Дунав осигурање А.Д.	0	0,0	0	0,0	0	0,0	-
2.	Wiener осигурање А.Д.	858.743	5,2	1.517.629	7,6	1.083.140	5,0	71,4
	УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	858.743	5,2	1.517.629	7,6	1.083.140	5,0	71,4
	УКУПНО:	16.369.550	100,0	20.049.409	100,0	21.806.632	100,0	108,8

Извор: Извјештаји друшава за осигурање из РС

Седам друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској обављало је послове осигурања путем филијале у ФБиХ. Ова друштва за осигурање обрачунала су премију у износу од 21.806.632 КМ, која је била већа за 8,8% у односу на исти период претходне године и учествовала у укупној премији друштава са сједиштем у Републици Српској са 20,3%. У структури ове премије доминирала је премија неживотних осигурања са 95%.

Графикон 1: Обрачуната премија по друштвима за осигурање из РС

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

У извјештајном периоду, у односу на исти период претходне године, код неживотних осигурања четири друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачунала су мању премију, док су код животних осигурања два друштва осигурање обрачунала мању премију.

У укупно обрачунатој премији, на тржишту осигурања Републике Српске, филијале друштава за осигурање из ФБиХ учествовале су са 23,3% , односно у износу од 26.059.528 КМ.

У наредној табели се даје преглед обрачунате премије филијала друштава из ФБиХ на тржишту осигурања у Републици Српској.

Табела 10: Обрачуната премија по филијалама друштава из ФБиХ

(у КМ)

Р.Б.	ФИЛИЈАЛЕ ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ ИЗ ФБИХ КОЈЕ ПОСЛУЈУ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	Обрачуната премија						Индекс 2018/17
		I-VI 2016.		I-VI 2017.		I-VI 2018.		
		Износ	%	Износ	%	Износ	%	
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								
1.	Аса осигурање д.д.	1.613.475	7,5	2.089.619	9,8	2.910.505	11,2%	139,3
2.	Adriatic osiguranje d.d.	1.101.416	5,1	609.354	2,9	3.228.394	12,4%	529,8
3.	Camelija osiguranje d.d.	348.804	1,6	341.984	1,6	384.140	1,5%	112,3
4.	Croatia osiguranje d.d.	1.059.174	4,9	739.442	3,5	1.365.135	5,2%	184,6
5.	Euroherc osiguranje d.d.	2.883.773	13,4	3.255.831	15,3	3.823.591	14,7%	117,4
6.	Merkur BH osiguranje d.d.	112.648	0,5	108.768	0,5	100.687	0,4%	92,6
7.	Sarajevo osiguranje d.d.	1.969.621	9,2	2.301.399	10,8	1.978.926	7,6%	86,0
8.	Uniqа osiguranje d.d.	2.797.674	13,0	2.198.748	10,3	2.452.062	9,4%	111,5
9.	VGT osiguranje d.d.	392.448	1,8	339.686	1,6	69.420	0,3%	20,4
10.	Zovko osiguranje d.d.	2.282.833	10,6	2.418.143	11,3	0		
11.	Central osiguranje d.d.					1.250.658	4,8%	
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		14.561.865	67,9	14.402.975	67,5	17.563.518	67,4%	121,9
ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА								

Р.Б.	ФИЛИЈАЛЕ ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ ИЗ ФБИХ КОЈЕ ПОСЛУЈУ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	Обрачуната премија						Индекс 2018/17
		I-VI 2016.		I-VI 2017.		I-VI 2018.		
		Износ	%	Износ	%	Износ	%	
1.	Adriatic osiguranje d.d.	65.313	0,3	78.117	0,4	41.551	0,2%	53,2
2.	Croatia osiguranje d.d.	64.417	0,3	54.177	0,3	77.792	0,3%	143,6
3.	Merkur ВН osiguranje	3.499.757	16,3	3.634.530	17,0	3.833.624	14,7%	105,5
4.	Uniqа osiguranje d.d.	3.027.719	14,1	2.786.040	13,1	3.996.866	15,3%	143,5
5.	Триглав осигурање д.д.	229.204	1,1	376.262	1,8	546.177	2,1%	145,2
	УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	6.886.409	32,1	6.929.126	32,5	8.496.010	32,6%	122,6
	УКУПНО ПРЕМИЈА	21.448.274	100,0	21.332.101	100,0	26.059.528	100,0%	122,2

Извор: Извјештаји филијала друштва из ФБИХ

У структури премије филијала друштва за осигурање из ФБИХ, која је обрачуната на тржишту осигурања Републике Српске, неживотна осигурања су учествовала са 67,4%, а животна осигурања са 32,6%.

2.1.5. Структура портфеља

У сљедећој табели је представљена структура обрачунате премије друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској, према врстама осигурања, с тим да се категорија „остало“ односи на 13 група неживотних осигурања, које у укупној премији појединачно учествују до једног процента.

Табела 11: Обрачуната премија према врстама осигурања

(у КМ)

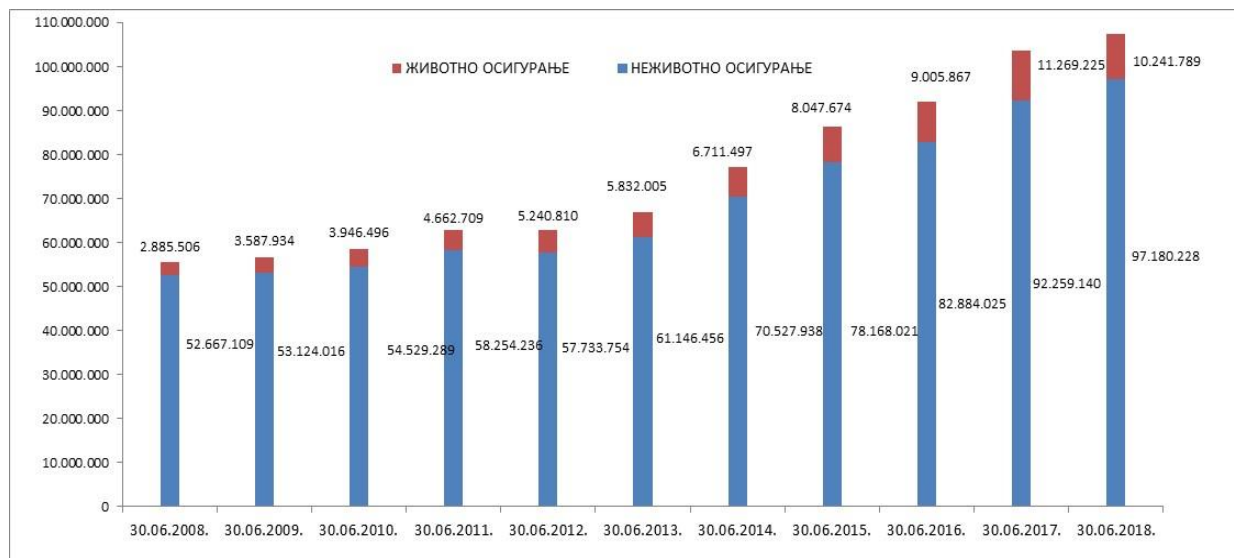
Врста осигурања	Обрачуната премија						Индекс 2018/17
	30.06.2016.		30.06.2017.		30.06.2018.		
	Износ	%	Износ	%	Износ	%	
Осигурање незгоде	5.793.335	6,3%	7.020.116	6,8%	8.074.817	7,5%	115,0
Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских	5.087.853	5,5%	5.856.780	5,7%	6.375.706	5,9%	108,9
Осигурање имовине од пожара и природних сила	3.914.126	4,3%	4.757.819	4,6%	3.987.693	3,7%	83,8
Осигурање осталих штета на имовини	5.821.038	6,3%	5.957.410	5,8%	5.898.896	5,5%	99,0
Осигурање од одговорности за м/в	59.876.092	65,2%	65.351.951	63,1%	69.394.912	64,6%	106,2
Остало	2.391.582	2,6%	3.315.065	3,2%	3.448.204	3,2%	104,0
Укупно неживотна осигурања	82.884.025	90,2%	92.259.140	89,1%	97.180.228	90,5%	105,3
Животно осигурање	9.005.867	9,8%	11.269.225	10,9%	10.241.789	9,5%	90,9
Укупно	91.889.892	100,0%	103.528.366	100,0%	107.422.017	100,0%	103,8

Извор: Извјештаји друштва за осигурање из РС

Од укупно обрачунате премије, на премију неживотног осигурања односило се 97.180.228 КМ или 90,5%, док је обрачуната премија животног осигурања износила 10.241.789 КМ или 9,5%. У односу на претходну годину, обрачуната премија неживотних осигурања је порасла за 5,3%, док се премија животних осигурања смањила за 9,1%. У укупној премији осигурања од одговорности за моторна возила, најзначајније учешће је имала премија обавезног осигурања од аутоодговорности са 99,5%. Учешће премије обавезног осигурања од аутоодговорности, у укупно обрачунатој премији осигурања друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској, било је 64,3%, односно у укупно обрачунатој премији неживотних осигурања 71,0%.

У наставку се дају графичке илустрације структуре бруто премије друштва за осигурања са сједиштем у Републици Српској.

Графикон 2: Обрачуната премија животних и неживотних осигурања

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Графикон 3: Обрачуната премија према врстама осигурања

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

2.1.6. Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању

2.1.6.1. Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту осигурања у Републици Српској

У наредној табели даје се преглед премије обрачунате путем заступника и брокера у осигурању на тржишту Републике Српске.

Табела 12: Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту Републике Српске (у КМ)

Р.Б.	Субјекти на тржишту	30.06. 2018. године			
		Обрачуната премија путем заступника у осигурању		Обрачуната премија путем брокера у осигурању	
		Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији
1.	ДРУШТВА ЗА ОСИГУРАЊЕ ИЗ РС	15.046.841	17,6%	3.593.837	4,2%
1.1.	Неживотна осигурања	7.476.641	9,8%	3.575.252	4,7%
1.2.	Животна осигурања	7.570.200	82,7%	18.585	0,2%
2.	ФИЛИЈАЛЕ ДРУШТАВА ИЗ ФБиХ	10.154.749	39,0%	424.195	1,6%
2.1.	Неживотна осигурања	3.880.558	22,1%	418.512	2,4%
2.2.	Животна осигурања	6.274.191	73,8%	5.683	0,1%
УКУПНО		25.201.590	22,6%	4.018.031	3,6%

Извор: Извјештаји друштва за осигурање из РС и филијала друштва из ФБиХ

Премија на тржишту осигурања Републике Српске у првој половини 2018. године, обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, износила је 29.219.621 КМ или 26,2% укупно обрачунате премије.

Премија неживотних осигурања, обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, износила је 15.350.963 КМ или 16,3% укупно обрачунате премије неживотних осигурања, а премија животних осигурања износила је 13.868.658 КМ или 78,6% укупно обрачунате премије животних осигурања.

У наредној табели даје се преглед премије обрачунате путем заступника и брокера у осигурању на тржишту Републике Српске, по врстама осигурања.

Табела 13: Премија обрачуната путем заступника и брокера у осигурању на тржишту Републике Српске, по врстама осигурања (у КМ)

Врсте осигурања	30.06.2018.			
	Обрачуната премија путем заступника у осигурање		Обрачуната премија путем брокера у осигурању	
	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији
Осигурање незгоде	2.844.206	32,0%	2.110.411	23,8%
Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских возила	745.579	9,1%	365.353	4,5%
Осигурање имовине од пожара и природних сила	297.622	6,8%	656.843	14,9%
Осигурање осталих штета на имовини	113.649	2,9%	478.014	12,1%
Осигурање од одговорности за моторна возила	6.804.614	10,4%	52.438	0,1%
Остало	551.529	17,4%	330.706	10,4%
Укупно неживотна осигурања	11.357.199	12,1%	3.993.764	4,2%
Укупно животна осигурања	13.844.391	78,4%	24.267	0,1%
УКУПНО	25.201.590	22,6%	4.018.031	3,6%

Извор: Извјештаји друштва за осигурање из РС и филијала друштва из ФБиХ

Премија осигурања од одговорности за моторна возила, обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, учествовала је са 10,5% у укупно обрачунатој премији у овој врсти осигурања.

2.1.6.2. Премија друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачуната путем заступника и брокера у осигурању

Премија коју су друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској обрачунала путем заступника и брокера у осигурању, у периоду од 01.01. до 30.06.2018. године, износила је 24.794.221 КМ или 23,1% укупно обрачунате премије. У односу на исти период претходне године, премија обрачуната путем ових канала продаје била је већа за 234.933 КМ или 1,0%.

У наредној табели приказана је премија друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, по врстама осигурања.

Табела 14: Премија друштава за осигурање обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, по врстама осигурање

(у КМ)

Врста осигурања	30.06. 2017. године				30.06.2018. године			
	Обрачуната премија путем заступника		Обрачуната премија путем брокера		Обрачуната премија путем заступника		Обрачуната премија путем брокера	
	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији	Износ	Учешће у укупно обрачунатој премији
Осигурање незгоде	1.958.743	27,9%	1.966.616	28,0%	2.329.858	28,9%	2.133.061	26,4%
Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских возила	456.129	7,8%	329.025	5,6%	549.966	8,6%	278.078	4,4%
Осигурање имовине од пожара и природних сила	313.962	6,6%	1.139.947	24,0%	203.085	5,1%	668.797	16,8%
Осигурање осталих штета на имовини	150.111	2,5%	821.830	13,8%	99.382	1,7%	886.692	15,0%
Осигурање од одговорности за моторна возила	7.085.705	10,8%	343.849	0,5%	8.300.261	12,0%	102.384	0,1%
Остало	678.254	20,5%	505.428	15,2%	615.660	17,9%	517.633	15,0%
Укупно неживотна осигурања	10.642.905	11,5%	5.106.696	5,5%	12.098.213	12,4%	4.586.644	4,7%
Укупно животна осигурања	8.800.784	78,1%	8.903	0,1%	8.090.779	79,0%	18.585	0,2%
УКУПНО	19.443.689	18,8%	5.115.599	4,9%	20.188.992	18,8%	4.605.229	4,3%

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Премија неживотних осигурања, обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, износила је 16.684.857 КМ или 17,1% укупно обрачунате премије неживотних осигурања, док је премија животних осигурања износила 8.109.364 КМ или 79,2% укупно обрачунате премије животних осигурања.

Друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској су, у првој половини 2018. године, путем заступника у осигурању, обрачунала премију у износу од 20.188.992 КМ, која је у укупно обрачунатој премији учествовала са 18,8%. Премија обрачуната путем брокера у осигурању износила је 4.605.229 КМ и у укупно обрачунатој премији учествовала је са 4,3%. Премија осигурања од одговорности за моторна возила, која је обрачуната путем заступника и брокера у осигурању, учествовала је са 12,1% у укупној обрачунатој премији осигурања од одговорности за моторна возила.

У наставку овог извјештаја, који се односи на осигурање, користиће се искључиво подаци и показатељи друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, а који произилазе из пословања ових друштава за осигурање и у Републици Српској и у ФБиХ.

2.2. Билансна структура

На основу достављених финансијских извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, за период 01.01. до 30.06.2018. године, у овом поглављу се даје упоредни приказ и анализа основних билансних позиција.

2.2.1. Биланс стања

У сљедећој табели се даје скраћена шема активе збирног биланса стања за сва друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској³:

Табела 15: Актива- укупно за сва друштва за осигурање из РС

А К Т И В А	31.12.2017. година		30.06.2018. година		Индекс 2018/17
	Износ	Удио	Износ	Удио	
А. СТАЛНА ИМОВИНА (I+II+III)	309.274.397	71,5	333.722.667	74,1	107,9
I Нематеријална средства	967.841	0,2	934.392	0,2	96,5
II Некретнине, инвестиционе некретнине, постројења, опрема и остала основна средства (1+2+3)	97.914.408	22,6	103.330.902	22,9	105,5
1. Земљиште, грађевински објекти, постројења и опрема	35.838.957	8,3	39.828.808	8,8	111,1
2. Инвестиционе некретнине	57.366.423	13,3	58.620.944	13,0	102,2
3. Основна средства у припреми и остала основна средства	4.709.028	1,1	4.881.151	1,1	103,7
III Дугорочни финансијски пласмани (1+2)	210.392.149	48,6	229.457.372	50,9	109,1
1. Учешће у капиталу зависних, придружених и осталих правних лица	3.311.688	0,8	3.611.688	0,8	109,1
2. Дугорочни финансијски пласмани матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима, дугорочни финансијски пласмани у земљи и иностранству, финансијска средства која се држе до рока доспијења, финансијска средства расположива за продају и остали дугорочни финансијски пласмани	207.080.461	47,9	225.845.684	50,1	109,1
Б. ТЕКУЋА ИМОВИНА (I+II+III+IV)	123.455.628	28,5	116.675.360	25,9	94,5
I Залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји	1.315.559	0,3	1.066.317	0,2	81,1
II Краткорочна потраживања, пласмани и готовина	93.435.946	21,6	83.452.108	18,5	89,3
1. Потраживања по основу премије, учешћа у накнади штета и остали купци	12.272.465	2,8	14.077.648	3,1	114,7
2. Потраживања из специфичних послова и друга потраживања	7.153.478	1,7	6.768.470	1,5	94,6

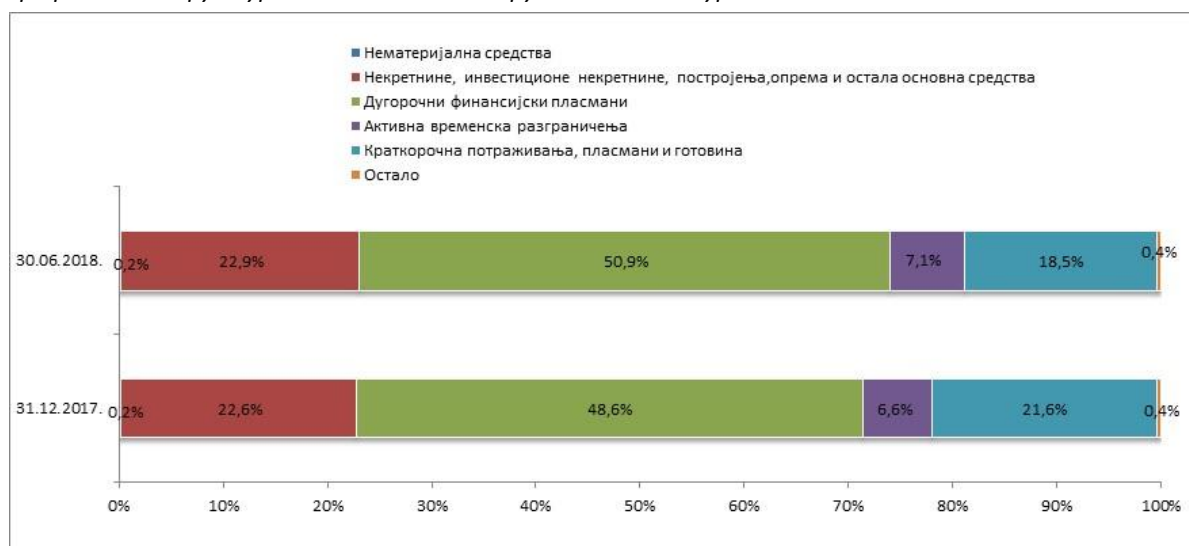
³ Напомена: Према Правилнику о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за друштва за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 63/16) у Биланс стања у колону – Износ на дан биланса претходне године уноси се почетно стање текућег периода.

А К Т И В А	31.12.2017. година		30.06.2018. година		Индекс 2018/17
	Износ	Удио	Износ	Удио	
3. Краткорочни финансијски пласмани	52.804.976	12,2	40.865.302	9,1	77,4
4. Готовина	21.205.027	4,9	21.740.688	4,8	102,5
III Активна временска разграничења	28.663.323	6,6	31.932.214	7,1	111,4
IV - Одложена пореска средства	40.801	0,0	224.722	0,0	550,8
ПОСЛОВНА АКТИВА (А+Б)	432.730.026	100,0	450.398.027	100,0	104,1
ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	4.464.480		4.302.570		96,4
УКУПНА АКТИВА	437.194.506		454.700.597		104,0

Извор: Биланси стања друштава за осигурање из РС

Вриједност пословне активе и пасиве друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској, са стањем на дан 30.06.2018. године, износила је 450.398.027 КМ и у односу на стање на дан 31.12.2017. године већа је за 4,1%. Структура пословне активе је представљена у наредном графичком приказу.

Графикон 4: Структура пословне активе друштава за осигурање из РС

Извор: Биланси стања друштава за осигурање из РС

У структури пословне активе, са стањем на дан 30.06.2018. године, стална имовина је учествовала са 74,1%, а текућа имовина са 25,9%, при чему је, у односу на стање на дан 31.12.2017. године, повећано учешће сталне имовине са 71,5% на 74,1%, а смањено учешће текуће имовине са 28,5% на 25,9%.

Стална имовина је повећана за 7,9%, а у оквиру које је повећан износ на ставкама некретнина, инвестиционих некретнина, постројења, опрема и остала основна средства за 5,5% и дугорочних финансијских пласмана за 9,1%.

На позицији некретнине, инвестиционе некретнине, постројења, опреме и остала основна средства забиљежен је пораст код свих ставки. У оквиру дугорочних финансијских пласмана, повећано је учешће у капиталу зависних, придружених и осталих правних лица за 9,1%, које се углавном односи на улагање једног друштва за осигурање у зависно правно лице (микрокредитно друштво). Остале промјене код дугорочних финансијских пласмана везане су за промјене међусобног односа дугорочних и краткорочних финансијских пласмана, у структури пословне активе.

Смањење, у оквиру сталне имовине, је забиљежено само код нематеријалних средстава за 3,5%, али износ на овој ставци није имао материјалну значајност, јер је у укупном износу пословне активе учествовао тек са 0,2%.

Текућа имовина се смањила за 5,5%, а у оквиру које је смањен износ на ставкама залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји за 18,9%, краткорочна потраживања, пласмани и готовина за 10,7%. Залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји учествују са свега 0,2% у пословној активи, тако да њихово смањење није имало материјалну значајност.

У оквиру ставке краткорочна потраживања, пласмани и готовина забиљежено је смањење код потраживања из специфичних послова и друга потраживања. Поред тога, смањен је и износ на позицији краткорочни финансијски пласмани, на шта је значајан утицај имало претварање краткорочних у дугорочне финансијске пласмане.

Са друге стране, забиљежен је раст готовине за 2,5%, те потраживања по основу премије, учешћа у накнади штета и остали купци за 14,7%, а на шта је највећи утицај имало повећање потраживања по основу премије неживотних осигурања. Промјене на ставкама активних временских разграничења код друштава за осигурање резултирало је повећањем укупног износа за 11,4%, а најзначајније због повећања учешћа реосигураваача у техничким резервама и разграничених трошкова прибаве. Износ одложених пореских средстава учествовао је тек са 0,05% у пословној активи, те његово повећање од 5,5 пута није утицало на промјене у структури пословне активе.

Ванбилансна актива, односно пасива, је смањена за 3,6%, услед смањења обавеза по основу датих гаранција за извршење обавеза трећих лица. Дио ове позиције односио се на државну имовину (грађевинске објекте које користи друштво за осигурање Wiener osiguranje a.d) и на отписана потраживања једног друштва за осигурање.

У наредном прегледу је дат упоредни приказ агрегатних позиција пасиве биланса стања свих друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској:

Табела 16: Пасива - укупно за сва друштва за осигурање

(у КМ)

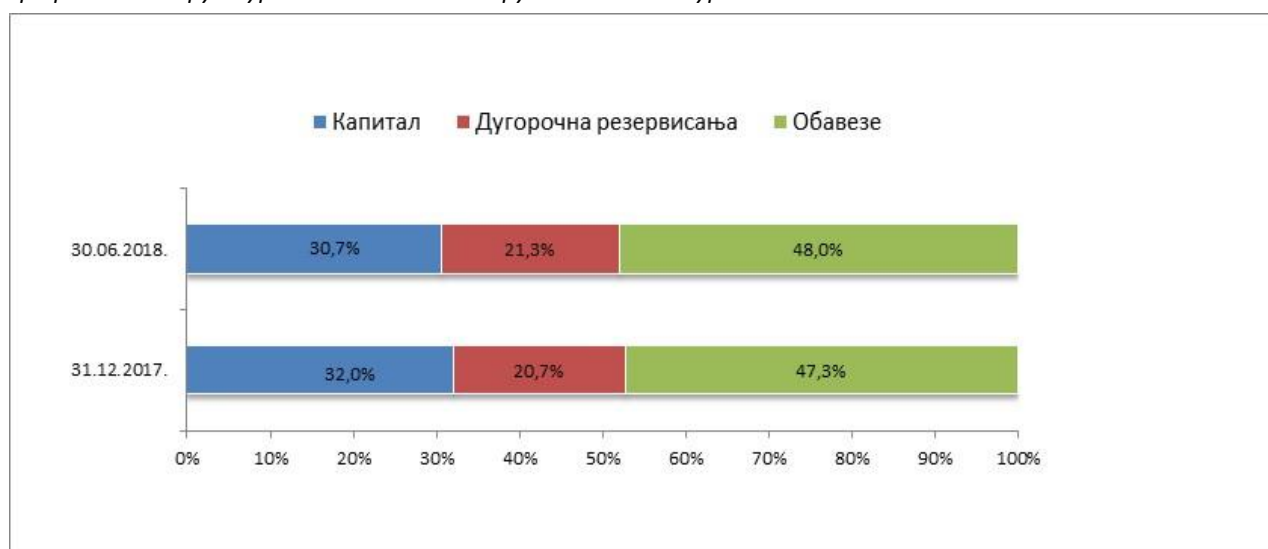
ПАСИВА	31.12.2017. година		30.06.2018. година		Индекс 2018/17
	Износ	Удио	Износ	Удио	
А. КАПИТАЛ	138.405.569	32,0	138.314.434	30,7	99,9
1. Основни капитал	102.706.392	23,7	106.206.392	23,6	103,4
2. Емисиона премија	252.000	0,1	252.000	0,1	100,0
3. Емисиони губитак	4.045.946	0,9	4.045.946	0,9	100,0
4. Резерве из добитка	6.141.813	1,4	6.649.066	1,5	108,3
5. Ревалоризационе резерве	3.471.048	0,8	3.265.069	0,7	94,1
6. Нереализовани добици по основу финансијских средстава расположивих за продају	5.112.822	1,2	5.040.827	1,1	98,6
7. Нереализовани губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	1.565.489	0,4	2.096.511	0,5	133,9
8. Нераспоређени добитак (9+10)	38.123.089	8,8	35.105.320	7,8	92,1
9. Нераспоређени добитак ранијих година	8.250.669	1,9	15.771.685	3,5	191,2
10. Нераспоређени добитак текуће године	29.872.420	6,9	19.333.635	4,3	64,7
11. Губитак до висине капитала (12+13)	11.790.160	2,7	12.061.783	2,7	102,3
12. Губитак ранијих година	9.070.089	2,1	11.790.160	2,6	130,0
13. Губитак текуће године	2.720.071	0,6	271.623	0,1	10,0
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	89.654.026	20,7	95.773.924	21,3	106,8
В. ОБАВЕЗЕ (1+2)	204.670.430	47,3	216.309.669	48,0	105,7
1. Дугорочне обавезе	35.440	0,0	649.706	0,1	1833,3

ПАСИВА	31.12.2017. година		30.06.2018. година		Индекс 2018/17
	Износ	Удио	Износ	Удио	
2. Краткорочне обавезе и ПВР	204.634.990	47,3	215.659.963	47,9	105,4
2.1. Преносна премија ЖО	5.334.993	1,2	4.972.573	1,1	93,2
2.2. Преносна премија НЖО	102.629.970	23,7	108.056.777	24,0	105,3
2.3. Резервисане штете ЖО	798.229	0,2	816.177	0,2	102,2
2.4. Резервисане штете НЖО	66.242.517	15,3	69.850.835	15,5	105,4
2.5. Друга пасивна разграничења	3.326.119	0,8	3.483.008	0,8	104,7
2.6. Остале краткорочне обавезе	26.303.162	6,1	28.480.593	6,3	108,3
Г. ПОСЛОВНА ПАСИВА	432.730.026	100,0	450.398.027	100,0	104,1
Д. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	4.464.480		4.302.570		96,4
Ђ. УКУПНА ПАСИВА	437.194.506		454.700.597		104,0

Извор: Биланси стања друштава за осигурање из Републике Српске

У наредном графичком приказу је представљена структура пословне пасиве

Графикон 5: Структура пословне пасиве друштава за осигурање

Извор: Биланси стања друштава за осигурања из РС

У структури пословне пасиве, са стањем на дан 30.06.2018. године, капитал је учествовао са 30,7%, дугорочна резервисања са 21,3% и обавезе са 48,0%, при чему су техничке резерве (преносне премије и резерве за штете) чиниле 84,9% укупних обавеза.

Треба истаћи да су, у структури пословне пасиве, техничке резерве животних и неживотних осигурања учествовале са 40,8%, математичка резерва и резервисања за учешће у добитку код животних осигурања са 20,9% и капитал са 30,7%, односно ове позиције учествовале су укупно са 92,4% у пословној пасиви. Учешће ових позиција и њихов међусобни однос био је у складу са основном дјелатности и структуром портфеља друштава за осигурање.

На позицији капитал забиљежено је незнатно смањење, у односу на стање на дан 31.12.2017. године, а у оквиру које су смањени износи на ставкама ревалоризационе резерве и нереализовани добици по основу финансијских средстава расположивих за продају, са заједничким учешћем у пословној пасиви мањим од 2%. Нераспоређени добитак смањен је за 7,9%, а у оквиру којег је нераспоређени добитак ранијих година повећан за 91,2%, а нераспоређени добитак текуће године смањен за 35,3%.

У оквиру позиције капитал забиљежено је повећање основног капитала за 3,4%, које је проистекло из повећања капитала емисијом акција код два друштва за осигурање. Повећане су резерве из

добитка за 8,3%, нереализовани губици по основу финансијских средстава расположивих за продају за 33,9% и губитак до висине капитала за 2,3%. У оквиру ставке губитак до висине капитала, губитак ранијих година повећао се за 30,0%, а губитак текуће године се смањио за 90,0%, а што је у вези са промјенама на позицијама нето добитак/губитак периода у билансу успјеха. На ставкама емисиона премија и емисиони губитак није било промјена.

На позицији дугорочна резервисања забиљежен је пораст од 6,8%. У оквиру ове позиције дошло је до пораста математичке резерве за 7,2% и резерве за учешће у добитку животних осигурања за 4,6%. Математичка резерва и резервисања за учешће у добитку животних осигурања чинили су 98,2% дугорочних резервисања.

Укупне обавезе повећане су за 5,7% и то због повећања краткорочних обавеза и пасивних временских разграничења. Дугорочне обавезе су се процентуално значајно повећале, али њихово учешће у укупним обавезама било је тек 0,3% и односиле су се на обавезе по основу дугорочног кредита једног друштва за осигурање.

Техничке резерве су чиниле 85,2% износа исказаног у оквиру ставке краткорочне обавеза и пасивна временска разграничења. Промјене износа техничких резерви, односно промјене износа резерви за штете и преносне премије произилазе из промјена у износу обрачунате премије и реализације осигураних износа. Друга пасивна временска разграничења су се повећала за 4,7%, али је њихово учешће у пословној пасиви било тек 0,8%.

На повећање осталих краткорочних обавеза, значајан утицај је имало повећање обавеза за порезе, доприносе и друге краткорочне обавезе, а које се највећим дијелом односе на обавезе по основу дивиденде код три друштва за осигурање.

2.2.2. Биланс успјеха

У наредној табели дат је збирни преглед ставки биланса успјеха за сва друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској, за прво полугодиште 2017. и 2018. године.

Табела 17: Биланс успјеха - укупно за сва друштва за осигурање из РС

ПОЗИЦИЈА	30.06.2017.		30.06.2018.		Индекс 2018/17
	Износ	Удио	Износ	Удио	
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Пословни приходи (1+2+3+4+5+6)	106.495.172	91,5	113.698.890	93,3	106,8
1. Приходи од премије и провизије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија животних осигурања	11.851.470		10.940.745		92,3
2. Приходи од премије и провизије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија неживотних осигурања	84.683.075		92.087.904		108,7
3. Приходи по основу учешћа саосигурања и реосигурања и ретроцесија у накнади штета неживотних осигурања	1.750.355		3.639.665		207,9
4. Приходи од укидања и смањења резервисања неживотних осигурања	3.028.139		1.336.897		44,1
5. Приходи од поврата пореских и других дажбина и приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.	153.241		52.801		34,5
6. Други пословни приходи	5.028.892		5.640.878		112,2
II - Пословни расходи (1+2)	94.889.972	94,4	97.335.445	95,1	102,6
1. Функционални расходи (1.1.+1.2.+1.3.)	52.785.888		58.767.289		111,3
1.1. Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	8.733.412		8.502.199		97,4
1.2. Накнаде штета, уговорених износа и премија саосигурања и реосигурања	4.191.070		3.910.589		93,3

ПОЗИЦИЈА	30.06.2017.		30.06.2018.		Индекс 2018/17
	Износ	Удио	Износ	Удио	
1.3. Накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања	39.861.406		46.354.501		116,3
2. Трошкови спровођења осигурања	42.104.084		38.568.157		91,6
III - Пословни добитак/губитак (I-II)	11.605.200		16.363.445		141,0
Б. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Финансијски приходи	5.236.767	4,5	5.062.562	4,2	96,7
II - Финансијски расходи	598.993	0,6	256.515	0,3	42,8
III - Финансијски добитак/губитак (I-II)	4.637.774		4.806.047		103,6
АБ - Добитак/губитак редовне активности (AIII+БIII)	16.242.974		21.169.492		130,3
В. ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ					
I - Остали приходи	3.351.662	2,9	2.851.701	2,3	85,1
II - Остали расходи	4.652.077	4,6	3.477.231	3,4	74,7
III - Добитак/губитак по основу осталих прихода и расхода (I-II)	-1.300.415		-625.530		48,1
Г. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ					
I - Приходи од усклађивања вриједности имовине	334.099	0,3	231.270	0,2	69,2
II - Расходи од усклађивања вриједности имовине	256.483	0,3	408.492	0,4	159,3
III - Добитак/губитак по основу усклађивања вриједности имовине (I-II)	77.616		-177.222		
Д. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА					
ДИ- РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	2.992	0,0	25.394	0,0	848,7
Ђ. ДОБИТАК /ГУБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА (АБ+ВIII+ ГIII+Д-Д1)	14.933.448		20.220.932		135,4
Е.ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ -Порески расходи периода					
Ж. НЕТО ДОБИТАК /НЕТО ГУБИТАК ПЕРИОДА (Ђ-Е)=(Ж 1- Ж 2)	13.948.131		19.059.581		136,6
1. Нето добитак текуће године	14.779.934		19.331.205		130,8
2. Нето губитак текуће године	831.803		271.623		32,7
З. ОСТАЛИ ДОБИЦИ И ГУБИЦИ У ПЕРИОДУ					
I - Добити утврђени директно у капиталу	964.874	0,8			
II - Губити утврђени директно у капиталу	29.403	0,0	735.606	0,7	2501,8
III - Порез на добитак који се односи на остале добитке и губитке	55.488	0,1	32.961	0,0	59,4
И. УКУПАН НЕТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (Ж+ЗI-ЗII±ЗIII)	14.828.114		18.356.936		123,8
Ј. УКУПНИ ПРИХОДИ И ДОБИЦИ (АI+БI+ВI+ГI+Д+ЗI)					
К. УКУПНИ РАСХОДИ И ГУБИЦИ (АII+БII+ВII+ГII+ДI+ЗII ± ЗIII)	100.572.135	100,0	102.351.530	100,0	101,8
Л.УКУПАН БРУТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (Ј-К)	15.813.431		19.518.287		123,4
Љ. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ (Е)	985.317		1.161.351		117,9
М. УКУПАН НЕТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (Л-Љ)=И	14.828.114		18.356.936		123,8

Извори: финансијски извјештаји друштава за осигурање из РС

Укупни приходи, укључујући и добитке утврђене директно у капиталу, у првој половини 2018. године износили су 121.869.817 КМ и били су већи, у односу на исти период претходне године, за 4,7%.

Пословни приходи чинили су 93,3% укупних прихода, износили су 113.698.890 КМ и били су већи за 6,8%. У оквиру пословних прихода дошло је до повећања прихода од премије и провизије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија неживотних осигурања за 8,7%, на шта је

материјално значајан утицај имало повећање обрачунате премије неживотног осигурања. Приходи по основу учешћа саосигурања и реосигурања и ретроцесија у накнади штета неживотних осигурања повећани су за 2 пута, због повећања учешћа реосигуравача у накнади штета код једног друштва за осигурање. Повећање ставке други пословни приходи од 12,2%, номинално посматрано, није материјално значајно.

У овире пословних прихода, смањење је забиљежено код прихода од премије и провизије осигурања, саосигурања, реосигурања и ретроцесија животних осигурања (7,7%), на шта је материјално значајан утицај имало смањење обрачунате премије животног осигурања.

Приходи од укидања и смањења резервисања неживотних осигурања, приходи од поврата пореских и других даџбина и приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл. и други пословни приходи заједно су учествовали са 6% у пословним приходима, па њихове промјене нису биле материјално значајне са становишта укупно оствареног резултата.

Финансијски приходи чинили су 4,2% укупних прихода и били су мањи за 3,3%. Остали приходи су учествовали са 2,3% у укупним приходима и били су мањи за 14,9%, а што је резултат мањег износа наплате отписаних потраживања код једног друштва за осигурање. Приходи од усклађивања вриједности имовине и приходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година заједно чине 0,2% укупних прихода.

Укупни расходи, укључујући и губитке утврђене директно у капиталу, износили су 102.351.530 КМ и били су већи за 1,8%.

Пословни расходи чинили су 95,1% укупних расхода, износили су 97.335.445 КМ и били су већи за 2,6%. У структури пословних расхода, функционални расходи су учествовали са 60,4%, а трошкови спровођења осигурања са 39,6%. Расходи по основу накнада штета и осталих накнада неживотних осигурања, који су чинили 78,9% функционалних расхода, повећани су за 16,3%. Са друге стране, трошкови спровођења осигурања су смањени за 8,4%.

Финансијски расходи учествовали су у укупним расходима са 0,3%, остали расходи са 3,4%, расходи од усклађивања вриједности имовине са 0,4%, расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година са 0,2% и губици утврђени директно у капиталу са 0,7%. Због малог учешћа у укупним расходима, промјене на позицијама наведених расхода нису имали материјално значајан утицај на укупан нето резултат, без обзира на њихову релативну промјену.

Пословни добитак је износио је 16.363.445 КМ и био је већи за 41,0%, док је добитак из редовне активности (када се укључе финансијски приходи и расходи) износио 21.169.492 КМ и био је већи за 30,3%.

Укупан нето резултат у обрачунском периоду, добијен као разлика укупних прихода, са једне стране, и укупних расхода, губитака утврђених директно у капиталу и текућег и одложеног пореза на добит са друге стране, био је добитак у износу од 18.356.936 КМ. Једанаест друштва за осигурање је остварило нето добитак у износу од 18.795.334 КМ, док су три друштва за осигурање остварила нето губитак у износу од 438.398 КМ.

2.3. Финансијски и технички показатељи

2.3.1. Обрачун и покривеност техничких резерви прописаним облицима активе

2.3.1.1. Укупно обрачунате техничке резерве

Актуарски заснован обрачун техничких резерви је битан предуслов за одржавање солвентности друштава за осигурање, чиме се доприноси бољој заштити интереса осигураника и корисника осигурања, као и јачању повјерења у дјелатност осигурања. Правила обрачуна техничких резерви прописана су подзаконским актима Агенције, а њихова адекватна примјена предмет је контроле, како овлашћених актуара, тако и Агенције, кроз обавезне извјештаје које друштва за осигурање достављају периодично и кроз непосредне контроле.

У наредном графикону илуструје се преглед укупно обрачунатих техничких резерви свих друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Графикон 6: Обрачунате техничке резерве свих друштава за осигурање из РС

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Са стањем на дан 30.06.2018. године, износ обрачунатих техничких резерви свих друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској је већи за 9,5%, у односу на стање на дан 30.06.2017. године.

Ради одржавања финансијске способности извршавања обавеза по основу исплате штете и накнада из уговора о осигурању, друштво за осигурање је дужно да средства за покриће техничких резерви улаже у прописане облике средстава, уз примјену принципа сигурности, профитабилности, те водећи рачуна о дисперзији улагања.

С обзиром да се примјењују различити услови и ограничења улагања код животног и неживотног осигурања, у наставку се даје одвојена анализа улагања средстава за покриће техничких резерви.

2.3.1.2. Обрачун и средства за покриће техничких резерви друштава за неживотно осигурање

Обрачунате техничке резерве неживотних осигурања, приказане су у наредном графикону.

Графикон 7: Обрачунате техничке резерве друштава за неживотно осигурање

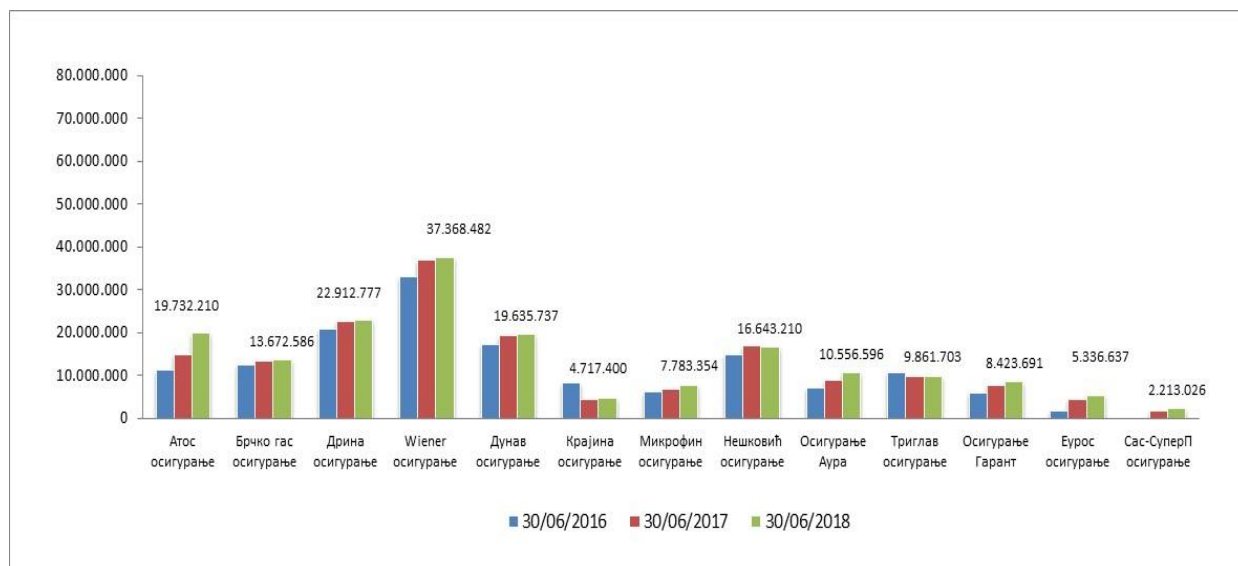

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Укупно обрачунате техничке резерве неживотних осигурања, са стањем на дан 30.06.2018. године, износиле су 178.863.321 КМ и биле су веће у односу на исти дан претходне године за 7,1%.

У наредном графикону приказане су обрачунате техничке резерве неживотних осигурања појединачно, по друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској, са стањем на дан 30.06.2018. године.⁴

Графикон 8: Преглед обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања по друштвима за осигурање из РС (у КМ)

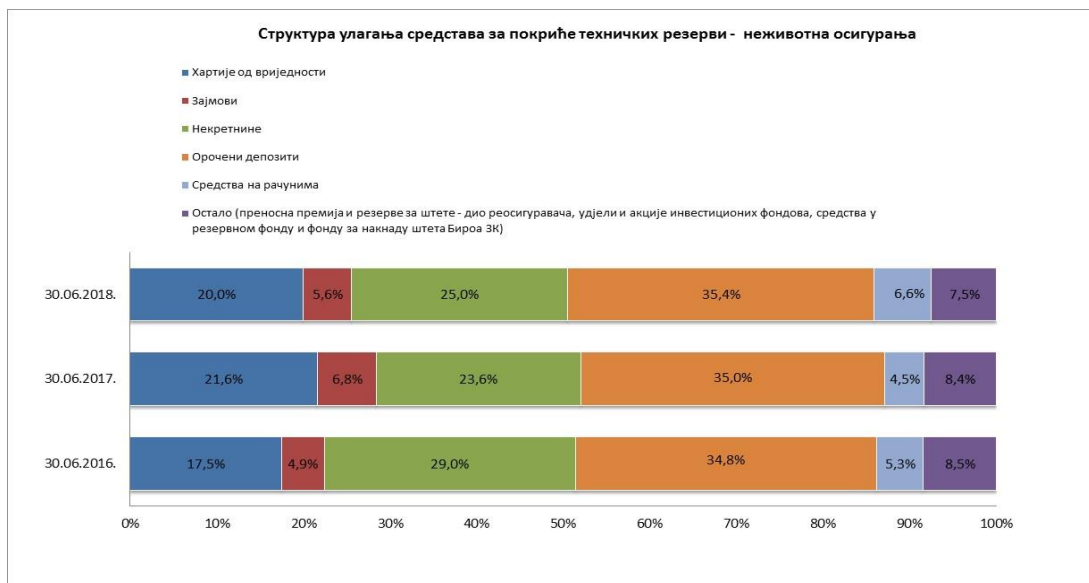
Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Из графикона се види да је, са стањем на дан 30.06.2018. године, у односу на исти дан претходне године, код једног друштва за осигурање дошло до смањења износа обрачунатих техничких резерви, а што је узроковано смањењем преносне премије због мање обрачунате премије.

⁴ У графикону није дат податак о обрачунатим техничким резервама неживотних осигурања за Grawe osiguranje а.д. Бања Лука јер је, њихов износ тек 5.912 КМ (0,00331%), а што је у складу са обрачунатом премијом неживотног осигурања овог друштва. Стога овај податак не би био видљив на графикону.

У наредном графикону приказана је структура улагања средстава за покриће техничких резерви неживотних осигурања, на основу збирних износа односних позиција из извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Графикон 9: Структура улагања средстава за покриће укупно обрачунатих техничких резерви неживотних осигурања

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

У структури укупних улагања средстава за покриће техничких резерви неживотних осигурања, најзначајније учешће имали су орочени депозити, некретнине и хартије од вриједности, са укупним учешћем од 80,4%. Везано за улагања у некретнине, континуирано је присутан ризик реалности процјене њихове вриједности.

Са стањем на дан 30.06.2018. године, једно друштво за осигурање исказало је недостатак средстава за покриће техничких резерви. Код осталих друштава за осигурање која се баве неживотним осигурањима обезбијеђена је квантитативна и квалитативна усклађеност са прописаним захтјевима покрића техничких резерви неживотних осигурања.

2.3.1.3. Обрачун и средства за покриће техничких резерви друштава за животно осигурање

Техничке резерве животног осигурања, као што се види из наредног графикона, карактерише динамичан раст.

Графикон 10: Обрачунате техничке резерве животног осигурања

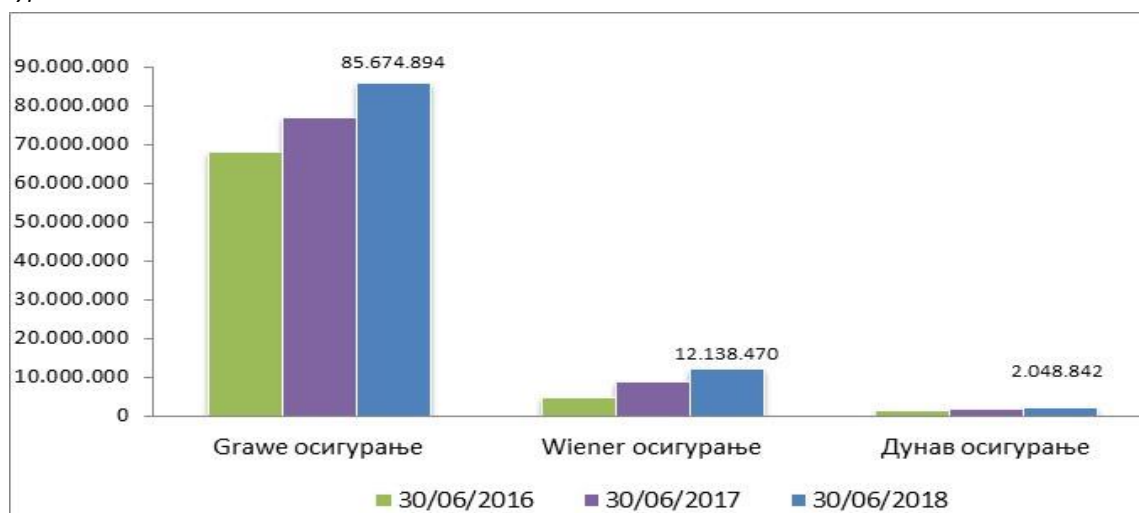
Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Износ обрачунатих техничких резерви животних осигурања, са стањем на 30.06.2018. године, већи је за 14,1%, у односу на стање на дан 30.06.2017. године.

Раст обрачунатих техничких резерви животних осигурања је стабилан и у складу је са растом и старосном структуром портфеља животних осигурања.

У наредном графикону приказане су обрачунате техничке резерве животних осигурања, појединачно по друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Графикон 11: Преглед обрачунатих техничких резерви животних осигурања по друштвима за осигурање из РС

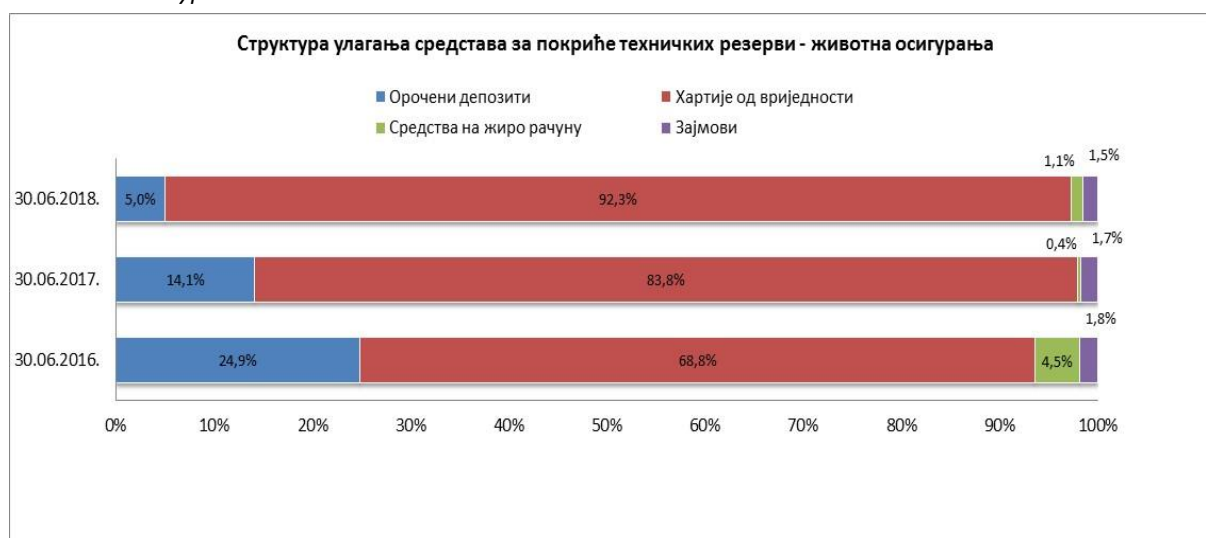

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Разлика у износу обрачунатих техничких резерви животних осигурања између појединачних друштава за осигурање је сразмјерна учешћу ових друштава у укупној премији животних осигурања и у складу је са разликама у старосној структури портфеља.

У наредном графикону приказана је структура улагања средстава за покриће техничких резерви животних осигурања, на основу збирних износа односних позиција из извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Графикон 12: Структура улагања средстава за покриће укупно обрачунатих техничких резерви животних осигурања

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

У структури укупних улагања средстава за покриће техничких резерви животних осигурања најзначајније учешће имају хартије од вриједности домаћих емитената и орочени депозити. У посматраном периоду дошло је до повећања учешћа улагања у хартије од вриједности, а смањење улагања у орочене депозите. Треба нагласити да у оквиру улагања у хартије од вриједности доминирају државне обвезнице.

Код свих друштава која се баве животним осигурањима континуирано је обезбијеђена квантитативна и квалитативна усклађеност са прописаним захтјевима покрића техничких резерви животних осигурања.

2.3.2. Показатељи о исплаћеним одштетама и другим накнадама из осигурање

У наставку се дају основни подаци у вези са рјешавањем и исплатом одштета и других накнада по основу уговора о осигурању (у даљем тексту: обавезе из осигурања), који произилазе из збирних износа односних позиција из извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 18: Износ исплаћених обавеза из осигурања по врстама осигурања

ВРСТА ОСИГУРАЊА	(у КМ)		
	30.06.2016.	30.06.2017.	30.06.2018.
Осигурање незгоде	2.198.346	2.087.381	2.628.220
Здравствено осигурање	236.407	173.586	449.837
Осигурање возила која се крећу по копну осим шинских возила	3.226.198	4.495.802	4.381.932
Осигурање робе у превозу	7.323	6.101	4.041
Осигурање имовине од пожара и природних сила	671.595	600.973	936.238
Осигурање осталих штета на имовини	3.524.147	388.952	478.382
Осигурање од одговорности за моторна возила	16.170.146	16.905.067	23.123.407
Осигурање од опште грађанске одговорности	82.605	190.316	172.219
Осигурање кредита	235		830
Осигурање од различитих финансијских губитака	17.196	16.840	29.591
Осигурање помоћи		937	506
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	26.134.198	24.865.954	32.205.204
Животно осигурање	3.080.805	3.433.183	3.038.149
Ренте			1.324
Додатна осигурања уз осигурање живота	517.448	390.307	446.823
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА	3.598.253	3.823.490	3.486.296
УКУПНО	29.732.452	28.689.444	35.691.500

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Укупно исплаћене обавезе из неживотних осигурања износиле су 32.205.204 КМ и веће су за 29,5%, у односу на исти период претходне године. Корисницима животног осигурања, у овом извјештајном периоду, исплаћено је 3.486.296 КМ, што у односу на исти период 2017. године представља смањење за 8,8%.

У наредној табели приказани су показатељи ефикасности у рјешавању и исплати обавеза из осигурања за животно и неживотно осигурања, израчунати на основу збирних износа односних позиција из извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 19: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања

Опис	30.06.2016.	30.06.2017.	30.06.2018.
Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања у неживотним осигурањима	66,9%	68,9%	70,7%
Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања у животним осигурањима	83,1%	83,8%	81,4%
Стопа ефикасности у исплати обавеза из осигурања у неживотним осигурањима	96,5%	96,7%	98,0%
Стопа ефикасности у исплати обавеза из осигурања у животним осигурањима	98,9%	99,5%	100,0%

Извор: Извјештаји друштва за осигурање из РС

Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања представља однос броја укупно ријешених и укупно евидентираних захтјева. Стопа исплате обавеза из осигурања представља однос броја укупно исплаћених и укупно ријешених одштетних захтјева. У посматраном периоду није било значајнијих промјена код ових показатеља.

У наредној табели дате су стопе ефикасности у рјешавању и исплати обавеза из осигурања у врсти: осигурање од одговорности за моторна возила, по друштвима за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 20: Ефикасност у рјешавању и исплати обавеза из осигурања у врсти: осигурање од одговорности за моторна возила на дан 30.06.2018. године

Р.Б.	Друштво за осигурање	Стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања	Стопа ефикасности у исплати обавеза из осигурања
1.	Атос осигурање А.Д.	73,3%	99,8%
2.	Д.Д. Брчко-гас осигурање	62,3%	100,0%
3.	Дрина осигурање А.Д.	65,8%	100,0%
4.	Еурос осигурање А.Д.	66,3%	98,8%
5.	Дунав осигурање А.Д.	63,2%	99,3%
6.	Wiener осигурање А.Д.	63,8%	93,7%
7.	Крајина осигурање А.Д.	40,6%	91,7%
8.	Микрофин осигурање А.Д.	77,8%	100,0%
9.	Нешковић осигурање А.Д.	63,0%	96,7%
10.	Осигурање Аура А.Д.	77,6%	98,5%
11.	Осигурање Гарант Д.Д.	67,5%	97,9%
12.	САС-СуперП осигурање А.Д.	95,1%	100,0%
13.	Триглав осигурање А.Д.	70,4%	95,7%
	УКУПНО:	66,9%	98,2%

Извор: Извјештаји друштва за осигурање из Републике Српске

Потребно је напоменути да стопа ефикасности у рјешавању обавеза из осигурања, зависи и од објективних фактора на које друштво за осигурање није у могућности да утиче (нпр. старости портфела друштва за осигурање, начина евидентирања одштетних захтјева, броја одштетних захтјева у судском спору и захтјева са непотпуном документацијом и сл), те да би била мјеродаван показатељ потребно је посматрати заједно са осталим показатељима.

2.3.3. Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио

Рацио штета представља однос мјеродавних штета и мјеродавне премије, док рацио трошкова представља учешће трошкова спровођења осигурања у обрачунатој премији. Комбиновани рацио показује резултат пословања прије укључивања резултата од улагања, а рачуна се као збир рация трошкова и рация штета.

У наредном табеларном прегледу приказани су рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио за неживотна осигурања, израчунати на основу збирних износа напријед наведених позиција из извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 21: Рацио штета, рацио трошкова и комбиновани рацио неживотних осигурања

О П И С	30.06.2017.	30.06.2018.
Рацио штета (%)	31,2	38,4
Рацио трошкова (%)	40,4	34,2
Комбиновани рацио (%)	71,6	72,6

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Уколико је комбиновани рацио мањи од 100, разлика између 100 и комбинованог рация представља позитиван резултат из послова осигурања, а уколико је комбиновани рацио већи од 100, та разлика представља негативан резултат из послова осигурања.

Са стањем на дан 30.06.2018. године, комбиновани рацио је био испод 100, што значи да је остварен позитиван резултат из послова осигурања, при чему је, у односу на исти дан претходне године, рацио трошкова смањен због смањења трошкова спровођења осигурања, а повећан рацио штета због повећања мјеродавних штета тј. повећања износа исплаћених, односно ријешених обавеза из осигурања.

2.3.4. Показатељи рентабилност имовине и рентабилности властитих средстава

У наредном табеларном прегледу приказана је рентабилност имовине и рентабилност властитих средстава, израчуната на основу збирних износа позиција из извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 22: Показатељи рентабилности

Период	30.06.2017.	30.06.2018.
Поврат на уложени имовину (ROA) (%)	3,4	4,1
Поврат на уложени властити капитал (ROE) (%)	10,6	13,3

Извор: Извјештаји друштава за осигурања из РС

Показатељ рентабилности имовине (ROA) рачуна се као однос нето резултата обрачунског периода и просјечне активе, а представља мјеру приноса на укупну активу.

Показатељ рентабилности капитала (ROE) представља однос између нето резултата обрачунског периода и просјечног капитала, а показује колики је поврат на уложени властити капитал.

Вриједности наведених показатеља, са стањем на дан 30.06.2018. године, указују да су и рентабилност имовине и рентабилност капитала повећане у односу на исти дан претходне године.

2.3.5. Остали показатељи пословања

У наредном табеларном прегледу приказани су остали показатељи пословања, израчунати на основу збирних износа позиција из извјештаја друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској.

Табела 23: Остали показатељи пословања друштава за осигурање

Период	30.06.2017.	30.06.2018.
Премија по запосленом (у КМ)	71.007	75.278
Укупан приход по запосленом (у КМ)	79.825	85.403
Добит по запосленом (у КМ)	9.567	12.864
Добит/Укупан приход (%)	12,0	15,1
Рацио солвентности (%)	142,1	144,8
Општа ликвидност (%)	3,8	4,1

Извор: Извјештаји друштава за осигурање из РС

Из претходне табеле се види да су сви показатељи, обрачунати са стањем на дан 30.06.2018. године, били већи у односу на исти дан претходне године.

На пораст премије по запосленом, укупног прихода по запосленом и добити по запосленом утицала је већа обрачуната премија и нето добит периода. Смањење трошкова спровођења осигурања имало је утицај на повећања односа добити и укупних прихода.

У односу на исти период претходне године, остварена је већа стопа раста капитала од стопе раста обрачунате премије, а што је имало за резултат повећања рациа солвентности. Коефицијент опште ликвидности био је знатно већи од 1, што одражава способност измирења обавеза у роковима доспијећа.

3. ДОБРОВОЉНО ПЕНЗИЈСКО ОСИГУРАЊЕ

3.1.1. Друштво за управљање добровољним пензијским фондом

Дјелатност добровољног пензијског осигурања, у извјештајном периоду, обављало је једно друштво за управљање добровољним пензијским фондом, а то је: Друштво за управљање Европским добровољним пензијским фондом а.д. Бања Лука. Након добијања дозволе за организовање и управљање једним добровољним пензијским фондом, ово друштво је, у току трећег тромјесечја 2017. године, почело са обављањем дјелатности добровољног пензијског осигурања.

Према структури власништва, са стањем на дан 30.06.2018. године, ово друштво је било у већинском страном власништву са учешћем од 67% у укупном капиталу („Скупна“ д.д. Љубљана 34%, „European Bank for Reconstruction and Development“ 16,5% и „Enterprise Expansion Fund“ 16,5%).

У наредној табели је приказана скраћена шема биланса стања друштва за управљање добровољним пензијским фондом, са стањем на дан 31.12.2017. и 30.06.2018. године.

Табела 24: Биланс стања друштва за управљање добровољним пензијским фондом

(у КМ)

ПОЗИЦИЈА	31.12 2017.	%	30.06.2018.	%	Индекс
АКТИВА					
А. СТАЛНА СРЕДСТВА	1.586.534	38,6	1.558.350	40,6	98,2
I - Нематеријална средства	26.736	0,7	26.385	0,7	98,7
II - Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине	209.798	5,1	181.965	4,7	86,7
III - Биолошка средства и средства културе	0	0,0	0	0,0	0,0
IV - Дугорочни финансијски пласмани	1.350.000	32,8	1.350.000	35,1	100,0
V - Одложена пореска средства	0	0,0	0	0,0	0,0
Б. ТЕКУЋА СРЕДСТВА	2.524.678	61,4	2.284.532	59,4	90,5
I - Залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји	0	0,0	0	0,0	0,0
II - Краткорочна потраживања, краткорочни пласмани и готовина	2.524.678	61,4	2.284.532	59,4	90,5
III - Одложена пореска средства	0	0,0	0	0,0	0,0
В. ПОСЛОВНА СРЕДСТВА	4.111.212	100,0	3.842.882	100,0	93,5
Г. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА	0	0,0	0	0,0	
Д. ПОСЛОВНА АКТИВА	4.111.212	100,0	3.842.882	100,0	93,5
Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0	0,0	0	0,0	
Е. УКУПНА АКТИВА	4.111.212	100,0	3.842.882	100,0	93,5
ПАСИВА					
А. КАПИТАЛ	4.073.682	99,1	3.807.133	99,1	93,5
I - Основни капитал	4.400.000	107,0	4.400.000	114,5	100,0
II - Уписани неуплаћени капитал	0	0,0	0	0,0	0,0
III - Емисиона премија	0	0,0	0	0,0	0,0
IV - Емисиони губитак	0	0,0	0	0,0	0,0
V - Резерве	0	0,0	0	0,0	0,0
VI - Ревалоризационе резерве	0	0,0	0	0,0	0,0
VII - Нереализовани добици по основу финансијских средстава расположивих за продају	0	0,0	0	0,0	0,0
VIII - Нереализовани губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	285	0,0	373	0,0	130,9
IX - Нераспоређени добитак	0	0,0	0	0,0	
X - Губитак до висине капитала	326.033	7,9	592.494	15,4	181,7
1. Губитак ранијих година		0,0	326.033	8,5	0,0
2. Губитак текуће године	326.033	7,9	266.461	6,9	81,7

ПОЗИЦИЈА	31.12 2017.	%	30.06.2018.	%	Индекс
Б. РЕЗЕРВИСАЊА, ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ И РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ	0	0,0	0	0,0	0,0
В. ОБАВЕЗЕ	37.530	0,9	35.749	0,9	95,3
I - Дугорочне обавезе	0	0,0	0	0,0	0,0
II - Краткорочне обавезе	37.530	0,9	35.749	0,9	95,3
Г. ПОСЛОВНА ПАСИВА	4.111.212	100,0	3.842.882	100,0	93,5
Д. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0	0,0	0	0,0	0,0
Ђ. УКУПНА ПАСИВА	4.111.212	100,0	3.842.882	100,0	93,5

Извор: Биланс стања друштва за управљање добровољним пензијским фондом

Вриједност пословне активе и пасиве, са стањем на дан 30.06.2018. године, износила је 3.842.882 КМ, и мања је у односу на дан 31.12.2017. године за 6,5%.

У структури пословне активе на дан 30.06.2018. године, стална средства учествовала су са 40,6%, и мања су у односу на дан 31.12.2017. године за 1,8%, а текућа средства са 59,4%, и мања су у односу на дан 31.12.2017. године за 9,5%.

У оквиру сталних средстава, дугорочни финансијски пласмани учествовали су са 86,6% и износили су 1.350.000 КМ, а односили су се на улагање у финансијску имовину расположиву за продају (обвезнице Републике Српске) и орочене депозите. Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине чиниле су 11,7% сталних средстава, односно износиле су 181.965 КМ, а нематеријална средства 1,7% сталних средстава и износила су 26.385 КМ.

Текућа средства износила су 2.284.532 КМ, а чинила су их краткорочна потраживања, краткорочни финансијски пласмани и готовина, у оквиру којих су краткорочни финансијски пласмани учествовали са 78,0%, готовина са 19,6%, док су остале позиције заједно учествовале са 2,4%.

У структуру пословне пасиве, капитал је учествовао са 99,1%, а обавезе са 0,9%.

Капитал је износи 3.807.133 КМ, а био је мањи од износа акционарског капитала за износ губитка до висине капитала (592.494 КМ) и нереализованог губитка по основу финансијских средстава расположивих за продају (373 КМ).

Обавезе су износиле тек 35.749 КМ (и мање су односу на стање дан 31.12.2017. године за 4,7%), а односиле су се на краткорочне обавезе, и то на обавезе за зараде и накнаде зарада у износу 27.927 КМ, обавезе из пословања у износу 6.196 КМ и на остале краткорочне обавезе које су заједно износиле 1.626 КМ.

У наредној табели даје се скраћена шема биланса успјеха друштва за управљање добровољним пензијским фондом, за период 01.01. до 30.06.2018. године.

Табела 25: Биланс успјеха друштва за управљање добровољним пензијским фондом

(у КМ)

ПОЗИЦИЈА	30.06.2018.
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ	
I - Пословни приходи	1.419
II - Пословни расходи	295.894
Б. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК	0
В. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК	294.475
Г. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ	
I - Финансијски приходи	28.938
II - Финансијски расходи	14
Д. ДОБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	0
Ђ. ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	265.551

ПОЗИЦИЈА	30.06.2018.
Е. ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ	
I - Остали приходи	0
II - Остали расходи	0
Ж. ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА И РАСХОДА	0
З. ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА И РАСХОДА	0
И- ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	
I. Приходи од усклађивања вриједности имовине	4.205
II. Расходи од усклађивања вриједности имовине	5.115
Ј. ДОБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	
К. ГУБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	910
Л. НЕТО ДОБИТАК И НЕТО ГУБИТАК ПЕРИОДА	
I - Нето добитак периода	0
II - Нето губитак периода	266.461
УКУПНИ ПРИХОДИ	34.562
УКУПНИ РАСХОДИ	301.023

Извор: Финансијски извјештаји друштва за управљање добровољним пензијским фондом

Укупни приходи износили су 34.562 КМ, у оквиру којих су финансијски приходи (приходи од камата) учествовали са 83,7%, приходи од усклађивања вриједности имовине са 12,2%, док су пословни приходи, који се односе на приходе од улазне накнаде и накнаде за управљање, учествовали са 4,1%.

Укупни расходи су износили 301.023 КМ, у којима су пословни расходи учествовали са 98,3%. Пословни расходи су проистекли из трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода у износу од 171.289 КМ (57,9% пословних расхода), трошкова производних услуга у износу 37.989 КМ (12,8% пословних расхода) нематеријалних трошкова у износу од 47.365 КМ (16,0% пословних расхода), те трошкова материјала, горива и енергије, трошкова амортизације и трошкова пореза и доприноса у укупном износу од 39.251 КМ (13,3% пословних расхода).

Нето резултат, у извјештајном периоду, био је губитак у износу од 266.461 КМ.

3.1.2. Добровољни пензијски фонд

У оквиру дјелатности добровољног пензијског осигурања, организован је један добровољни пензијски фонд, а то је: Европски добровољни пензијски фонд Бања Лука. Овим фондом управља Друштво за управљање Европским добровољним пензијским фондом а.д. Бања Лука. Овај фонд је организован као отворени добровољни пензијски фонд, ради прикупљања новчаних средстава добровољном уплатом пензијског доприноса од стране обвезника уплате, и улагања тих средстава ради повећања вриједности имовине, и нема својство правног лица. Прва уплата у добровољни пензијски фонд извршена је 30.11.2017.године, а са стањем на дан 30.06.2018. године укупан број активних чланова фонда је био 403.

У наредној табели приказан је скраћени биланс стања добровољног пензијског фонда, са стањем на дан 31.12.2017. и 30.06.2018.године.

Табела 26: Биланс стања добровољног пензијског фонда

Позиција	31.12.2017.	30.06.2018.
А. УКУПНА ИМОВИНА	2.503	62.935
1. Готовински еквиваленти и готовина	2.503	13.780
2. Улагање у ХОВ расположиве за продају	0	48.026
3. Потраживања по основу камата на обвезнице		84
4. Потраживања по основу купона на обвезнице		700

Позиција	31.12.2017.	30.06.2018.
5. АВР-Обрачуната камата на обвезнице		345
В. ОБАВЕЗЕ	51	327
1. Обавезе према друштву за улазну накнаду	48	229
2. Обавезе према друштву за управљање фондом	3	92
3. Обавезе према банци депозитару		7
В. НЕТО ИМОВИНА ФОНДА	2.452	62.608
Г. КАПИТАЛ	2.452	62.608
1. Основни капитал - удјели	2.495	61.697
2. Ревалоризационе резерве по основу ХОВ		973
3. Губитак текуће године	43	19
4. Непокривени губитак ранијих година		43
Д. БРОЈ ЕМИТОВАНИХ АКЦИЈА/Удјела	253,53277210	6.390,7809674
Ђ. ВРИЈЕДНОСТ ОБРАЧУНСКЕ ЈЕДИНИЦЕ	9,67256	9,79656

Извор: Финансијски извјештаји друштва за управљање добровољним пензијским фондом

Са стањем на дан 30.06.2018. године, укупна имовина добровољног пензијског фонда износила је 62.935 КМ, а у којој је готовина учествовала са 21,9%, улагања у хартије од вриједности (обвезнице емитента Републике Српске) са 76,3%, док су остале ставке у оквиру имовине учествовале тек са 1,8%. Са друге стране, укупне обавезе су износиле 327 КМ.

Нето вриједност имовине добровољног пензијског фонда, са стањем на дан 30.06.2018. године, износила је 62.608 КМ. Број емитованих удјела је био 6.390,7809674, а нето вриједност по удјелу 9,79656 КМ⁵. Стопа приноса на нето имовину добровољног пензијског фонда износила је 2,63%.

У наредној табели је приказан скраћени биланс успјеха добровољног пензијског фонда, за период 01.01. до 30.06.2018. године.

Табела 27: Биланс успјеха добровољног пензијског фонда

Позиција	30.06.2018.
I - Пословни приходи	393
1. Приходи од камата - обвезница	161
2. Приходи од амортизације дисконта	232
II - Пословни расходи	412
1. Накнада друштву за управљање	273
2. Накнада за трошкове платног промета	119
3. Накнада банци депозитару	21
III - Пословни губитак	19
IV. Текући и одложени порез на добит	0
V. Смањење нето имовине фонда	19
VI. Нето губитак периода	19

Извор: Финансијски извјештаји друштва за управљање добровољним пензијским фондом

Износ остварених прихода и расхода, те резултат пословања добровољног пензијског фонда, у првом полугодишту 2018. године, у складу је са нето вриједности имовине добровољног пензијског фонда и нивоом пословних активности.

⁵ Вриједност обрачунске јединице фонда на дан вредновања утврђује се дијељењем вриједности нето имовине фонда са укупним бројем обрачунских јединица. Укупан број обрачунских јединица фонда, на дан вредновања, израчунава се на начин да се број обрачунских јединица од последњег дана за који је обрачуната вриједност обрачунске јединице фонда, увећа за број обрачунских јединица који је добијен евидентирањем обрачунских јединица на индивидуалне рачуне чланова фонда на основу заprimљених уплата, те умањи за број обрачунских јединица који је добијен престанком чланства на дан вредновања.